UCHWAŁA NR LXXVII/463/23
RADY GMINY W GIDLACH

z dnia 29 listopada 2023 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Gidle na lata 2023 - 2032

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688) i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 485, Dz. U. z 2023 r., poz. 28, poz. 1688), w związku z uchwałą Nr LXII/366/22 Rady Gminy w Gidlach z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz uchwałą Nr LXVII/396/23 Rady Gminy w Gidlach z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2023-2032 **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Gidle na lata 2023 - 2032" w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały, sporządzony zgodnie z ustawą o rewitalizacji.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXXVI/238/17 Rady Gminy w Gidlach z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gidle na lata 2017-2023.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gidle.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
w Gidlach

Leszek Kucharski

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr LXXVII/463/23
Rady Gminy w Gidlach
z dnia 29 listopada 2023 r.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GIDLE NA LATA 2023-2032

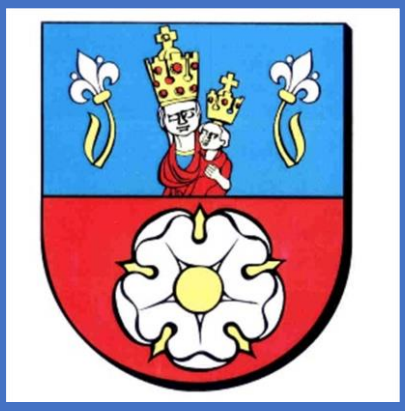

Spis treści

WSTĘP 3

I. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA GMINY I OBSZARU REWITALIZACJI 6

I.1. Ogólne informacje o gminie 6

I.3. Sfera gospodarcza w gminie 16

I.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna w gminie 17

I.5. Sytuacja techniczna w gminie 20

I.6. Sfera środowiskowa w gminie 22

I.7. Podsumowanie diagnozy gminy 23

I.8. Obszar rewitalizacji w gminie Gidle 25

I.2. Analiza problemów obszaru rewitalizacji 27

II. PROCES REWITALIZACJI 33

II.1. Wizja obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji 33

II.2. Cele rewitalizacji i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji 33

II.3. Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne 34

II.4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze uzupełniającym 39

III.ZARZĄDZANIE WDRAŻANIEM PROGRAMU REWITALIZACJI 48

III.1. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych 48

III.2. Szacunkowe ramy finansowe 51

III.3. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji 52

III.3.1. Partycypacja społeczna na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji 52

III.3.2. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji 56

III.4. System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji 56

III.5. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji 58

IV. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY 61

V. ODNIESIENIE DO OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW PRAWA LOKALNEGO 65

V.1. Określenie zmian w uchwałach 65

V.2. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego 65

V.3. Specjalna Strefa Rewitalizacji 65

V.4. Zapisy wynikające z art. 166 ust. 1 Prawo wodne 66

Spis tabel 67

Spis rysunków 68

Załącznik nr 1 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji 69

WSTĘP

Zagadnienia związane z rewitalizacją zyskują w ostatnich latach ogromną popularność, głównie dzięki możliwości dofinansowywania projektów rewitalizacyjnych ze środków unijnych. W kolejnych latach znaczenie rewitalizacji ulega jednak zmianie - od postrzegania jej jako narzędzia służącego modernizacjom budynków i zagospodarowaniu przestrzeni do ścisłego powiązania tego rodzaju interwencji z rozwojem społecznym. Taki sposób pojmowania rewitalizacji znalazł odzwierciedlenie również w ustawie o rewitalizacji, która stanowiła podstawę dla opracowania niniejszego dokumentu.

Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gidle na lata 2023-2032 uwzględniają wszystkie filary powszechnie przyjętego paradygmatu rozwoju lokalnego, tj. elementy społeczne, środowiskowe i gospodarcze. W zakresie społecznym chodzi tu przede wszystkim o możliwość zachowania pożądanych wartości społecznych, tradycji, kultury, instytucji, itp. W zakresie gospodarczym istotne jest wykorzystywanie zasobów endogenicznych, właściwych danej jednostce samorządu terytorialnego, nie powodując ich zmniejszenia, a nawet przeciwnie - ich zwiększanie się. Z kolei z punktu widzenia środowiska istotne jest zachowanie równowagi między wzrostem gospodarczym a ochroną środowiska przyrodniczego.

Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji kształtowano przy zaangażowaniu społeczności lokalnej gminy Gidle.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gidle programuje przedsięwzięcia prorozwojowe na obszarze rewitalizacji określonym w uchwale nr LXII/366/22Rady Gminy Gidle z dnia 21grudnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Gidle.

Gminny Program Rewitalizacji zawiera następujące elementy, wynikające wprost z ustawy o rewitalizacji:

- szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na tym obszarze,
- opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych,
- opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji,
- cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk,
- opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:
    - listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację,

szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji,

- charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań,

- mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych,
- opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu,
- system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji,
- określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji,
- wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania,
- wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:
  - wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
  - wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany,
  - w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji - wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu,
- załącznik graficzny przedstawiające podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku- z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji podlegał także opiniowaniu przez wymienione w ustawie o rewitalizacji podmioty: Zarząd Powiatu Radomszczańskiego, Zarząd Województwa Łódzkiego, Wojewoda Łódzki, Ośrodek Zamiejscowy w Łodzi Wojskowego Centrum Rekrutacji, Komendant Powiatowej Straży Pożarnej w Radomsku, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Łodzi, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi, Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna, operatorzy sieci uzbrojenia terenu (m.in. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Łodzi, ORANGE POLSKA S.A.,), Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi, Zarząd Dróg Powiatowych w Radomsku, Krajowy Zasób Nieruchomości, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Dyrekcja RDLP w Łodzi.

Dokonano uzgodnień z dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu w zakresie art. 166 Prawa wodnego.

Ponadto na podstawie Obwieszczenia Wójta Gminy Gidle z 11 września 2023 r., w dniach 18 września – 17 października 2023 r. trwały konsultacje społeczne projekty Gminnego Programu Rewitalizacji. Z ich przeprowadzenia sporządzono raport opublikowany na stronach internetowych gminy Gidle.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.), organ lub podmiot opracowujący projekt dokumentu samodzielnie kwalifikuje go lub nie kwalifikuje do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wójt Gminy Gidle przeprowadził analizę kwalifikowalności i stwierdził, że Gminny Program Rewitalizacji Gminy Gidle na lata 2023-2032 nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

I. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA GMINY I OBSZARU REWITALIZACJI

I.1. Ogólne informacje o gminie

Gmina Gidle leży w południowej części województwa łódzkiego, w powiecie radomszczańskim. Od Radomska Gidle oddalone jest o kilkanaście kilometrów, około 35 km od Częstochowy i po około 100 km od Łodzi, Kielc i Opola. Gmina Gidle graniczy z gminami: Radomsko, Kobiele Wielkie, Żytno, Dąbrowa Zielona, Kłomnice i Kruszyna. Powierzchnia gminy wynosi 116 km^2.

Rys. 1 Mapa gminy Gidle.

Źródło: https://www.gidle.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=106&strona=1&sub=5 [dostęp: 24.08.2022 r].

I.2. Sfera społeczna w gminie

Na koniec 2021 r. gminę Gidle zamieszkiwało 5971 osób[1], w tym najwięcej (1213 - 20,3%) w miejscowości Gidle, stanowiącej centrum administracyjne i usługowo-handlowe gminy.

[1] Dane Urzędu Gminy Gidle. W analizie danych, na potrzeby obliczania wskaźników, wykorzystano dane, którymi dysponuje Gmina, ponieważ dane statystyki publicznej nie dotyczą poziomu niższego niż gmina, ewentualnie w przypadku gmin miejsko-wiejskich uwzględniają podział na część wiejską i miasto (ta sytuacja nie dotyczy gminy Gidle). W części diagnostycznej, która prezentuje sytuację gminy na tle powiatu i województwa, posługiwano się danymi Banku Danych Lokalnych GUS. W danych występuje różnica, związana z innym sposobem prezentowania

Gęstość zaludnienia wynosiła 51 os./km^2, podczas gdy w powiecie radomszczańskim - 77 os./km^2, a w województwie łódzkim 133 os./km^2.

Udział ekonomicznych grup wieku ludności jest zbliżony w gminie Gidle, powiecie radomszczańskim i województwie łódzkim. Podobnie jak w całym kraju, w ostatnich kilku latach zauważyć można wzrost udziału liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa. W województwie i powiecie wzrost ten wyniósł odpowiednio +8,2% i +8,1%, natomiast w gminie Gidle 9,9% (sytuacja w gminie jest zatem mniej korzystna). Jednocześnie najniższy w gminie jest udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (15,1% wobec 16,6% w powiecie radomszczańskim i 17,1% w województwie łódzkim).

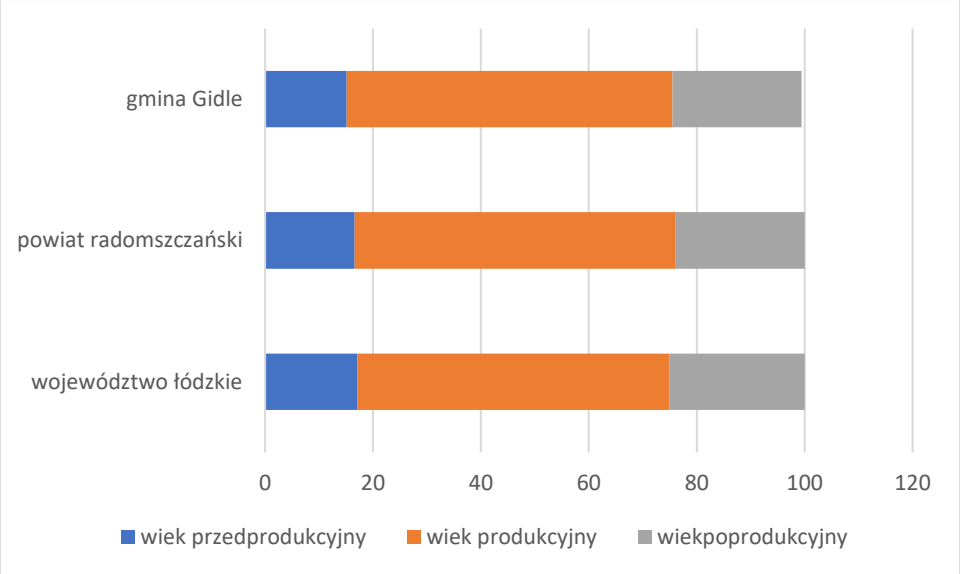

Rys. 2 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ogóle ludności [%].
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W ponad ⅓ miejscowości z terenu gminy Gidle wskaźnik starości demograficznej jest wyższy niż wynosi średnia dla gminy. W liczbach bezwzględnych najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkuje w Pławnie (229) i Gidlach (290). Szczególnie wysoki, przekraczający, 30% jest w miejscowościach: Borki, Chrostowa, Kotfin i Niesulów. Najbardziej korzystne wartości (do 13%) występują w Wygodzie oraz Hutach Kotfińskich (w drugim przypadku wiąże się to z ogólnie niską liczbą mieszkańców).

danych – gmina dysponuje danymi dotyczącymi zameldowań, natomiast Główny Urząd Statystyczny prezentuje liczbę ludności obliczoną poprzez przyjęcie wyników spisu powszechnego za bazę wyjściową dla gminy, a następnie naliczanie danych metodą bilansową według następującego schematu: stan ludności na początek okresu (roku, kwartału) w gminie + urodzenia żywe (wg płci) - zgony (wg płci i wieku) + zameldowania na pobyt stały (z innych gmin i z zagranicy, wg płci i wieku) - wymeldowania z pobytu stałego do innych gmin i za granicę (wg płci i wieku) + zameldowania na pobyt czasowy (ponad 3 miesiące) z innych gmin (wg płci i wieku) – wymeldowania na pobyt czasowy (ponad 3 miesiące) do innych gmin (wg płci i wieku) +(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta (według płci, wiek jest szacowany) = stan ludności na końcu okresu (roku, kwartału) w gminie [za: https://bdl.stat.gov.pl/bdl/metadane/grupy/3?ctl00_ContentPlaceHolder_ListaGrupChangePage=2_5#].

Tab. 1 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy Gidle w 2021 r. [%].[2]

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**22,51**	Niesulów	30,85
Borki	33,87	Ojrzeń	21,92
Borowa	22,56	Piaski	23,04
Chrostowa	42,42	Pławno	25,56
Ciężkowice	17,35	Ruda	20,57
Gidle	23,91	Skrzypiec	21,88
Gowarzów	21,43	Spalastry	25,00
Górka	20,54	Stanisławice	17,53
Górki	19,66	Stęszów	22,96
Graby	18,07	Strzała	19,57
Huby Kotfińskie	12,50	Włynice	28,43
Kajetanowice	28,13	Wojnowice	21,62
Kotfin	35,62	Wygoda	11,61
Ludwików	18,44	Zabrodzie	20,48
Michałopol	21,88	Zagórze	10,29
Młynek	25,81	Zielonka	25,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

Na przestrzeni lat 2016 - 2021 na rynku pracy w powiecie radomszczańskim obserwowane były pozytywne tendencje w zakresie spadku poziomu bezrobocia i liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomsku. W 2020 r. w związku z ogłoszoną pandemią Covid-19 sytuacja na rynku pracy uległa chwilowemu pogorszeniu. Należy także podkreślić, że wzrost bezrobocia pojawiający się od marca i kwietnia 2020 r. nie był spowodowany większym napływem osób bezrobotnych, a mniejszym odpływem osób bezrobotnych co spowodowane było wprowadzonym stanem epidemii. Warto zauważyć, że w 2021 r. sytuacja ustabilizowała się i mamy do czynienia z dalszym dynamicznym spadkiem stopy bezrobocia. Obecne trendy i statystyki przypominają dane sprzed pandemii Covid-19. Rynek pracy ustabilizował się, co przekłada się także na strukturę bezrobocia.[3] Pod względem poziomu bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu radomszczańskiego, obserwuje się silne zróżnicowanie terytorialne. Odsetek bezrobotnych z terenu miasta Radomsko wynosi aż 38,5% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców powiatu radomszczańskiego. Duża grupa bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomsku to mieszkańcy gminy Przedbórz (14,6% ogółu osób bezrobotnych). Odsetek osób bezrobotnych mieszkańców pozostałych gmin powiatu radomszczańskiego jest zbliżony (wynosi od 3% do 6% ogółu), a różnice w liczbie osób bezrobotnych wynikają z liczby mieszkańców danej gminy.[4]

[2] We wszystkich tabelach zaznaczono miejscowości i przypisane im wartości wskaźników mniej korzystne niż średnia dla gminy Gidle.
[3] Raport. Badanie rynku pracy powiatu radomszczańskiego 2022, s. 50.
[4] Ibidem, s. 53.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z terenu gminy wyniosła w 2021 r. 143 osoby, w tym w Gidlach 34. Generalnie udział liczby osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym spada i osiąga bardzo korzystne wartości: w województwie łódzkim od 2017 r. odnotowano spadek z 4,9% do 4,4%, w powiecie radomszczańskim z 4,6% do 3,1% oraz w gminie Gidle z 4,8% do 3,9%.

W obrębie gminy są miejscowości charakteryzujące się większym natężeniem tego problemu, np. Włynice, w których ponad 15% mieszkańców w wieku produkcyjnym nie ma pracy. Dodatkowo istotne znaczenie ma bezrobocie długotrwałe - ponad połowa zarejestrowanych bezrobotnych nie ma pracy dłużej niż 1 rok (77 osób), co znacząco utrudnia możliwość powrotu tych osób na rynek pracy. Również w tym przypadku na terenie gminy są miejsca o jeszcze mniej korzystnej wartości wskaźnika, do których należą: Górka, Górki, Kotfin, Michałopol i Niesulów. We wszystkich wymienionych tu wsiach każda z osób bezrobotnych straciła zatrudnienie ponad rok temu. Ponadto prawie 47% bezrobotnych (67 osób) to osoby starsze, które ukończyły 50 lat, co również utrudnia im znalezienie pracy ze względu np. na niedostosowane do potrzeb przedsiębiorców kompetencje zawodowe. Dla miejscowości Górka, Graby, Młynek oraz Niesulów wskaźnik przekracza 75%. W przypadku Górki i Niesulowa oznacza to, że wszyscy bezrobotni z tych wsi to osoby długotrwale bezrobotne oraz po 50. r.ż., a więc znajdujące się w wyjątkowo niekorzystnej sytuacji.

Tab. 2 Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Gidle w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**3,94**	Niesulów	1,85
Borki	0,00	Ojrzeń	3,92
Borowa	5,65	Piaski	2,67
Chrostowa	0,00	Pławno	2,88
Ciężkowice	2,66	Ruda	4,76
Gidle	4,60	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	7,04	Spalastry	0,00
Górka	3,67	Stanisławice	2,50
Górki	2,94	Stęszów	2,68
Graby	4,65	Strzała	0,00
Huby Kotfińskie	0,00	Włynice	16,67
Kajetanowice	8,00	Wojnowice	2,13
Kotfin	8,82	Wygoda	4,17
Ludwików	5,74	Zabrodzie	2,00
Michałopol	3,77	Zagórze	3,85
Młynek	5,56	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Tab. 3 Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**2,39**	Niesulów	1,06
Borki	0,00	Ojrzeń	2,74

Borowa	3,37	Piaski	1,74
Chrostowa	0,00	Pławno	1,67
Ciężkowice	1,75	Ruda	2,87
Gidle	2,80	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	4,46	Spalastry	0,00
Górka	2,16	Stanisławice	1,55
Górki	1,71	Stęszów	1,53
Graby	2,41	Strzała	0,00
Huby Kotfińskie	0,00	Włynice	9,80
Kajetanowice	4,17	Wojnowice	1,35
Kotfin	4,11	Wygoda	2,68
Ludwików	3,91	Zabrodzie	1,20
Michałopol	2,08	Zagórze	2,94
Młynek	3,23	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Tab. 4 Udział osób bezrobotnych długotrwale w ogóle bezrobotnych w gminie Gidle w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**53,85**	Niesulów	100,00
Borki	0,00	Ojrzeń	0,00
Borowa	50,00	Piaski	50,00
Chrostowa	0,00	Pławno	73,33
Ciężkowice	55,56	Ruda	50,00
Gidle	44,12	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	40,00	Spalastry	0,00
Górka	100,00	Stanisławice	33,33
Górki	100,00	Stęszów	66,67
Graby	50,00	Strzała	0,00
Huby Kotfińskie	0,00	Włynice	70,00
Kajetanowice	50,00	Wojnowice	40,00
Kotfin	100,00	Wygoda	33,33
Ludwików	57,14	Zabrodzie	0,00
Michałopol	100,00	Zagórze	0,00
Młynek	0,00	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Tab. 5 Udział osób bezrobotnych po 50. r.ż. w ogóle bezrobotnych w gminie Gidle w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**46,85**	Niesulów	100,00
Borki	0,00	Ojrzeń	0,00
Borowa	60,00	Piaski	0,00
Chrostowa	0,00	Pławno	46,67
Ciężkowice	44,44	Ruda	33,33
Gidle	55,88	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	40,00	Spalastry	0,00

Górka	75,00	Stanisławice	0,00
Górki	50,00	Stęszów	33,33
Graby	100,00	Strzała	0,00
Huby Kotfińskie	0,00	Włynice	60,00
Kajetanowice	25,00	Wojnowice	40,00
Kotfin	66,67	Wygoda	33,33
Ludwików	57,14	Zabrodzie	0,00
Michałopol	0,00	Zagórze	0,00
Młynek	100,00	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Według *Oceny zasobów pomocy społecznej za 2020 r.* powiat radomszczański był drugim w kolejności na terenie województwa łódzkiego, w którym odnotowano największy odsetek osób objętych świadczeniami pomocy społecznej (76,2%, na pierwszym miejscu był Piotrków Trybunalski z poziomem 92%). Ponadto około 60% mieszkańców korzystało z pomocy społecznej w sposób długotrwały. Z powodu ubóstwa w powiecie radomszczańskim korzystało 61% mieszkańców, a z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 28%.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje na terenie gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gidlach. Od 2017 r. występuje negatywne zjawisko w postaci zwiększenia liczby osób korzystających z jego świadczeń - ze 156 do 219 w 2021 r. Przez cały ten czas do najczęstszych powodów udzielania wsparcia należą: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie. Sytuacja w województwie łódzkim i powiecie radomszczańskim jest bardzo podobna, jedynie w przypadku powiatu radomszczańskiego mniejsze znaczenie ma problem bezrobocia.

Średnio w gminie Gidle 28 na 1000 mieszkańców korzysta z pomocy społecznej. Wskaźnik ten jest nieznacznie niższy niż dla województwa łódzkiego. Na tle gminy szczególnie niekorzystnie wyróżniają się miejscowości Huby Kotfińskie oraz Zielonka (odpowiednio 125 os./1000 i 250 os./1000). Z powodu ubóstwa wsparciem objętych było 14 na 1000 mieszkańców gminy (łącznie 84 osoby). Wskaźnik o wartości powyżej 50 osób na 1000 mieszkańców charakteryzuje wsie: Huby Kotfińskie (63 os. na 1000) i Kotfin (82 os. na 1000). Nieznacznie niższy jest wskaźnik dla gminy dotyczący pomocy społecznej dla osób z niepełnosprawnościami - 12 osób na 1000 mieszkańców (71 osób). Wartość wskaźnika wyższą niż 50 os. na 1000 mieszkańców osiągnęły miejscowości Huby Kotfińskie (63 os. na 1000) i Zielonka (250 os. na 1000).

Tab. 6 Korzystający z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r.

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**27,97**	Niesulów	21,28
Borki	0,00	Ojrzeń	41,10
Borowa	43,77	Piaski	13,04
Chrostowa	0,00	Pławno	30,13
Ciężkowice	23,39	Ruda	19,14

Gidle	16,49	Skrzypiec	31,25
Gowarzów	31,25	Spalastry	0,00
Górka	27,03	Stanisławice	36,08
Górki	34,19	Stęszów	35,71
Graby	72,29	Strzała	21,74
Huby Kotfińskie	125,00	Włynice	39,22
Kajetanowice	20,83	Wojnowice	29,73
Kotfin	95,89	Wygoda	26,79
Ludwików	16,76	Zabrodzie	72,29
Michałopol	41,67	Zagórze	14,71
Młynek	0,00	Zielonka	250,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gidlach.

Tab. 7 Korzystający z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r.

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**14,07**	Niesulów	10,64
Borki	0,00	Ojrzeń	27,40
Borowa	20,20	Piaski	8,70
Chrostowa	0,00	Pławno	16,74
Ciężkowice	11,70	Ruda	9,57
Gidle	8,24	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	13,39	Spalastry	0,00
Górka	16,22	Stanisławice	30,93
Górki	17,09	Stęszów	30,61
Graby	24,10	Strzała	0,00
Huby Kotfińskie	62,50	Włynice	19,61
Kajetanowice	10,42	Wojnowice	2,70
Kotfin	82,19	Wygoda	8,93
Ludwików	16,76	Zabrodzie	36,14
Michałopol	0,00	Zagórze	0,00
Młynek	0,00	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gidlach.

Tab. 8 Korzystający z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r.

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**11,89**	Niesulów	0,00
Borki	0,00	Ojrzeń	13,70
Borowa	16,84	Piaski	4,35
Chrostowa	0,00	Pławno	11,16
Ciężkowice	5,85	Ruda	9,57
Gidle	6,60	Skrzypiec	31,25
Gowarzów	8,93	Spalastry	0,00
Górka	16,22	Stanisławice	25,77
Górki	25,64	Stęszów	35,71

Graby	24,10	Strzała	0,00
Huby Kotfińskie	62,50	Włynice	19,61
Kajetanowice	10,42	Wojnowice	5,41
Kotfin	27,40	Wygoda	8,93
Ludwików	16,76	Zabrodzie	24,10
Michałopol	10,42	Zagórze	14,71
Młynek	0,00	Zielonka	250,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gidlach.

Na terenie województwa łódzkiego i powiatu radomszczańskiego dominują przestępstwa o charakterze kryminalnym (wykrywalność na poziomie 78%), przeciwko mieniu oraz o charakterze gospodarczym. Ponadto policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Radomsku ujawnili 62 czyny karalne popełnione przez 42 nieletnich, co wskazuje, iż część młodzieży kilkukrotnie popada w konflikt z prawem. Z tego względu policjanci realizowali różnego rodzaju zajęcia edukacyjne oraz interwencyjno-motywacyjne z młodzieżą, służące ograniczeniu zjawisk ściśle związanych z przemocą (przemoc werbalna, fizyczna, cyberprzemoc, zażywanie alkoholu i substancji psychoaktywnych).[5]

W gminie Gidle w 2021 r. stwierdzono wystąpienie 99 przestępstw i wykroczeń. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje to średnio 16,58 zdarzeń w całej gminie. Prawie dwukrotnie wartość tego wskaźnika została przekroczona w: Borkach (32,26 na 1000 mieszkańców), Ciężkowicach (37,04 na 1000 mieszkańców) oraz Zabrodziu (36,14 na 1000 mieszkańców).

Tab. 9 Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone na 1000 mieszkańców w 2021 r. w gminie Gidle.

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**16,58**	Niesulów	0,00
Borki	32,26	Ojrzeń	27,40
Borowa	20,20	Piaski	8,70
Chrostowa	0,00	Pławno	23,44
Ciężkowice	37,04	Ruda	23,92
Gidle	14,84	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	4,46	Spalastry	0,00
Górka	5,41	Stanisławice	15,46
Górki	0,00	Stęszów	25,51
Graby	0,00	Strzała	0,00
Huby Kotfińskie	0,00	Włynice	29,41
Kajetanowice	10,42	Wojnowice	10,81
Kotfin	0,00	Wygoda	8,93
Ludwików	5,59	Zabrodzie	36,14
Michałopol	0,00	Zagórze	14,71
Młynek	0,00	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

[5] Raport o stanie Powiatu Radomszczańskiego za 2021 rok., s. 96-97.

Gmina Gidle jest organem prowadzącym dla trzech szkół podstawowych w tym jednej szkoły z oddziałem przedszkolnym oraz dwóch placówek przedszkolnych, do których uczęszczało w 2022 r. ogółem 537 uczniów, o 10 więcej w stosunku do roku poprzedniego. Sieć szkół i przedszkoli przedstawia się następująco:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Józefa Piłsudskiego w Gidlach - ośmioklasowa,
- Szkoła Podstawowa im. Stanisława Konarskiego w Pławnie – ośmioklasowa.
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Ciężkowicach – ośmioklasowa z oddziałem przedszkolnym,
- Publiczne Przedszkole w Gidlach,
- Publiczne Przedszkole w Pławnie.

Doceniając wagę oświaty, Rada Gminy uchwaliła Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży z terenu gminy Gidle, który wspiera uczniów w formie stypendium finansowego lub rzeczowego.

Ocenie postępów nauczania służą wyniki egzaminu ósmoklasisty. Wykorzystanie tego wskaźnika gwarantuje obiektywizm, ponieważ egzamin ten jest identyczny we wszystkich placówkach oświatowych. W 2021 r. średni wynik (uwzględniający wszystkie przedmioty, tj. język polski, matematykę i język obcy) wyniósł 66%, w powiecie radomszczańskim - 60,75%, natomiast w gminie Gidle - 61,65%. Najsłabsze wyniki w obrębie gminy osiągnęli uczniowie z miejscowości: Borowa (25,67%) i Graby (34%).

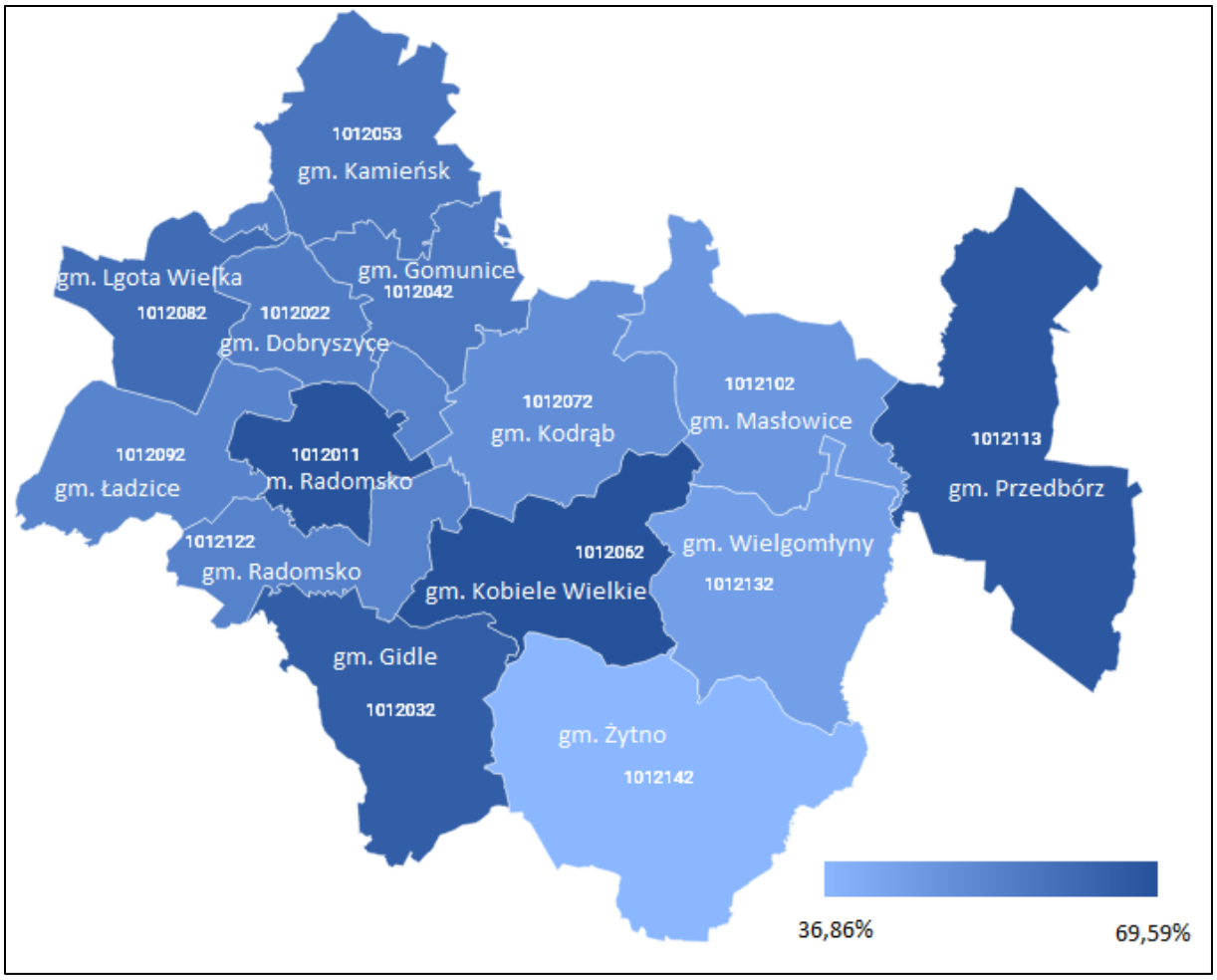

Rys. 3 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w powiecie radomszczańskim w 2021 r.[6]
Źródło: https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/ [dostęp: 25.08.2022 r.].

Tab. 10 Wyniki egzaminu ósmoklasisty osiągnięte przez uczniów z poszczególnych miejscowości w gminie Gidle w 2021 r. [%].[7]

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**61,65**	Niesulów	79,67
Borowa	25,67	Pławno	67,56
Ciężkowice	51,65	Ruda	50,67
Gidle	57,17	Skrzypiec	52,67
Gowarzów	65,77	Stanisławice	59,00
Górka	73,93	Stęszów	90,33
Górki	68,33	Włynice	83,00
Graby	34,00	Zagórze	65,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

[6] Liczby podane przy nazwach gmin to numery TERYT, tj. identyfikatory jednostek podziału terytorialnego zgodnie z właściwym Rozporządzeniem Rady Ministrów.
[7] Tabela uwzględnia miejscowości, w których mieszkali uczniowie zdający egzamin ósmoklasisty w 2021 r.

I.3. Sfera gospodarcza w gminie

Poziom przedsiębiorczości zarówno w województwie łódzkim, jak i powiecie radomszczańskim ulega poprawie. Od 2017 r. średnio w województwie liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wzrosła o 13%, a w powiecie radomszczańskim o 16%. W gminie Gidle wzrost był jeszcze wyższy i wyniósł aż 20%, mimo to liczba przedsiębiorstw na 1000 ludności jest niższa niż w powiecie czy województwie. Ponadto uległa nieznacznemu spadkowi w 2021 r. Tak dobry stan lokalnej gospodarki wynika z dogodnego położenia powiatu radomszczańskiego (zwłaszcza w kontekście połączeń drogowych) oraz usytuowanie w Radomsku Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, której obecność sprzyja rozwojowi firm - kooperantów.

Na wszystkich tych poziomach dominują najmniejsze podmioty, zatrudniające do 9 pracowników (po 96,1% stanowią one w województwie łódzkim i powiecie radomszczańskim oraz 96,7% w gminie Gidle). Największy udział wśród podmiotów gospodarczych mają branże: handel i naprawa pojazdów (24,8%) oraz przetwórstwo przemysłowe (20,9%).

Tab. 11 Podmioty gospodarcze zarejestrowane w REGON na 1000 mieszkańców w latach 2017-2021 w gminie Gidle na tle województwa łódzkiego i powiatu radomszczańskiego.

	2017	2018	2019	2020	2021
województwo łódzkie	99	100	104	107	112
powiat radomszczański	81	83	87	90	94
gmina Gidle	74	79	83	85	82

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Mimo poprawy poziomu przedsiębiorczości, na terenie gminy daje się wyodrębnić wiele miejscowości o mniejszej liczbie firm, co powoduje, że należy poświęcić temu zagadnieniu większą uwagę. Średnio na 1000 mieszkańców przypadają 82 podmioty. Zdecydowanie słabiej na tle gminy wypadają miejscowości Strzała, Ludwików, Zabrodzie i Włynice. W Spalastrach i Zielonce nie zarejestrowano żadnej firmy. Z kolei najwyższy poziom przedsiębiorczości występuje w Chrostowej i Stanisławicach.

Tab. 12 Podmioty gospodarcze w gminie Gidle na 1000 mieszkańców w 2021 r.

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**81,90**	Niesulów	63,83
Borki	112,90	Ojrzeń	68,49
Borowa	70,71	Piaski	43,48
Chrostowa	151,52	Pławno	108,26
Ciężkowice	56,53	Ruda	86,12
Gidle	112,12	Skrzypiec	62,50
Gowarzów	116,07	Spalastry	0,00
Górka	59,46	Stanisławice	139,18
Górki	68,38	Stęszów	40,82
Graby	48,19	Strzała	21,74
Huby Kotfińskie	62,50	Włynice	39,22

Kajetanowice	52,08	Wojnowice	56,76
Kotfin	27,40	Wygoda	107,14
Ludwików	33,52	Zabrodzie	36,14
Michałopol	72,92	Zagórze	44,12
Młynek	64,52	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy REGON.

I.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna w gminie

Wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną sytuuje ją w gorszej sytuacji niż występująca w powiecie radomszczańskim czy województwie łódzkim. W zakresie wodociągów udział osób korzystających z sieci nie odbiega znacząco – zaledwie o około 13 punktów procentowych (dalej: pp.) od powiatu i województwa. W porównaniu z siecią wodociągową, zdecydowanie mniej mieszkańców w każdej jednostce samorządowej posiada dostęp do sieci kanalizacyjnej. W całym województwie łódzkim poziom tego dostępu nie jest wysoki i dotyczy około $^{2}/_{3}$ mieszkańców, w powiecie radomszczańskim jest to niewiele ponad połowa, zaś w gminie Gidle - tylko ⅓. W żadnej miejscowości gminy nie ma dostępu do gazu sieciowego.

Tab. 13 Korzystający z instalacji technicznych w % ludności w gminie Gidle na tle powiatu radomszczańskiego i województwa łódzkiego w latach 2017-2020.

wodociąg				
	2017	**2018**	**2019**	**2020**
województwo łódzkie	94,2	94,3	94,3	94,4
powiat radomszczański	94,1	94,1	94,2	94,2
gmina Gidle	81,0	81,6	81,8	81,8
kanalizacja				
	2017	**2018**	**2019**	**2020**
województwo łódzkie	63,9	64,0	64,3	64,5
powiat radomszczański	52,1	52,3	52,5	53,0
gmina Gidle	30,1	32,6	32,6	32,6
gaz				
	2017	**2018**	**2019**	**2020**
województwo łódzkie	39,5	39,6	39,6	40,1
powiat radomszczański	23,9	23,7	23,5	27,4
gmina Gidle	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Średnio dla gminy Gidle stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej wynosi zaledwie 0,23. W zdecydowanej większości miejscowości mieszkańcy nie mają dostępu do sieci kanalizacyjnej (wskaźnik = 0). Natomiast w przypadku Strzały sieć występuje, jednak jej długość jest zdecydowanie krótsza niż w przypadku sieci wodociągowej.

Tab. 14 Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej.

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**0,23**	Niesulów	1,11
Borki	0,00	Ojrzeń	0,00

Borowa	0,00	Piaski	0,00
Chrostowa	0,00	Pławno	0,79
Ciężkowice	0,00	Ruda	0,00
Gidle	0,90	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	0,00	Spalastry	0,00
Górka	0,00	Stanisławice	0,84
Górki	0,00	Stęszów	0,00
Graby	0,00	Strzała	0,13
Huby Kotfińskie	0,00	Włynice	0,00
Kajetanowice	0,00	Wojnowice	0,00
Kotfin	0,00	Wygoda	0,00
Ludwików	0,00	Zabrodzie	0,00
Michałopol	0,00	Zagórze	2,02
Młynek	0,00	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

Przez teren gminy Gidle przebiega około 4-kilometrowy odcinek drogi krajowej nr 91 (północno-zachodni fragment gminy), droga wojewódzka nr 784 (przebiegająca przez centralną część gminy, odcinek o długości 17,6 km), a także drogi powiatowe (41 km) i gminne. Stan techniczny nawierzchni bitumicznej dróg powiatowych został przez Powiat Radomszczański oceniony jako niezadowalający. Wymagają one przeprowadzenia remontów w formie nakładek lub nawet przebudów. W 2021 r. Powiat wykonał takie prace również w obrębie Gidli i Pławna (prace objęły przebudowę przejścia dla pieszych na ul. Szkolnej w Gidlach oraz przejścia przez ul. Przedborską w Pławnie).[8] Liczne inwestycje w zakresie modernizacji podejmowane są na drogach wojewódzkich i dotyczą: rozbudowy drogi wojewódzkiej Nr 784 na odcinku Stanisławice – Pławno (2,7 km), remontu drogi wojewódzkiej Nr 784 na odcinku Wygoda – Stanisławice (1,1 km), remontu drogi wojewódzkiej Nr 785 na odcinku Ciężkowice – Młynek (1,4 km). Ponadto do 2024 r. planuje się budowę sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej Nr 784 z drogą powiatową Nr 3901E w Gidlach.

Łączna długość dróg gminnych w 2021 r. wynosiła 69,3 km, z czego nawierzchnię asfaltową powiadało 27,9 km (40,3% długości). Pozostałe to głównie drogi gruntowe i gruntowe wzmocnione (26,9 km, tj. 38,8%) i w mniejszym stopniu – tłuczniowe (14,5 km). Jakość dróg jest szczególnie istotna w gminach wiejskich, gdzie większość mieszkańców korzysta z własnych środków transportu. Dobry stan dróg nie tylko poprawia komfort ich użytkowania, ale także zmniejsza hałas czy zanieczyszczenie powietrza. Ze względu na częste korzystanie z tych dróg przez rowerzystów, można wspomnieć także o wyższym poziomie bezpieczeństwa tej grupy. W gminie Gidle średnio na jedną miejscowość przypada 1 km dróg nieutwardzonych (gruntowych), co daje wskaźnik na poziomie 3,23%. Są jednak również wsie, w których takie drogi nie występują (Górki, Graby, Huby Kotfińskie, Michałopol, Młynek, Skrzypiec, Spalastry i Stanisławice). Z kolei największy udział średnio posiadają Ciężkowice i Borowa, dla których (jako jedynych w gminie) wartość wskaźnika jest mniej korzystna niż średnio w gminie.

[8] Raport o stanie Powiatu Radomszczańskiego za 2021 r., s. 111.

Tab. 15 Udział długości dróg nieutwardzonych w ogóle długości dróg gruntowych w gminie Gidle w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**3,23**	Niesulów	2,67
Borki	4,83	Ojrzeń	4,35
Borowa	12,36	Piaski	4,67
Chrostowa	1,93	Pławno	0,77
Ciężkowice	15,78	Ruda	3,54
Gidle	6,89	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	0,00	Spalastry	0,00
Górka	4,51	Stanisławice	0,00
Górki	0,00	Stęszów	2,51
Graby	0,00	Strzała	7,15
Huby Kotfińskie	0,00	Włynice	1,45
Kajetanowice	2,38	Wojnowice	5,22
Kotfin	4,76	Wygoda	2,32
Ludwików	6,12	Zabrodzie	2,77
Michałopol	0,00	Zagórze	2,12
Młynek	0,00	Zielonka	0,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

Coraz większe znaczenie dla jakości życia mieszkańców, ale także ze względu na zachodzące zmiany klimatyczne, ma obecność terenów zielonych. Służą one mieszkańcom jako miejsce na spacery czy organizację imprez społecznych, ale ze względu na to, że często tereny zielone to zabytkowe, podworskie czy pofolwarczne parki – wpływają także na budowę tożsamości lokalnej. Z punktu widzenia zmian zachodzących w środowisku, należy podkreślić znaczenie terenów zielonych dla obniżania temperatury powietrza w najbliższym otoczeniu czy wpływ na retencjonowanie wody (szczególnie istotne, że województwo łódzkie jest jednym z regionów najbardziej dotkniętych suszą). Analiza wykazuje, że w kilkunastu miejscowościach gminy nie ma żadnych ogólnodostępnych terenów zielonych (Borki, Chrostowa, Górki, Kotfin, Michałopol, Młynek, Niesulów, Ojrzeń, Skrzypiec, Spalastry, Stanisławice, Strzała, Włynice, Wojnowice, Wygoda, Zielonka), mimo że wskaźnik średniej ich wartości w gminie wynosi 1,49 ha/1000 mieszkańców. Najlepsze wartości wskaźnika występują w Pławnie, Gidlach i Grabach.

Tab. 16 Powierzchnia terenów zielonych na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r. [ha].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**1,49**	Niesulów	0,00
Borki	0,00	Ojrzeń	0,00
Borowa	0,98	Piaski	0,30
Chrostowa	0,00	Pławno	5,33
Ciężkowice	0,55	Ruda	0,57
Gidle	2,18	Skrzypiec	0,00
Gowarzów	0,54	Spalastry	0,00
Górka	0,22	Stanisławice	0,00

Górki	0,00	Stęszów	0,31
Graby	2,05	Strzała	0,00
Huby Kotfińskie	0,00	Włynice	0,00
Kajetanowice	1,46	Wojnowice	0,00
Kotfin	0,00	Wygoda	0,00
Ludwików	0,73	Zabrodzie	0,48
Michałopol	0,00	Zagórze	0,59
Młynek	0,00	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

I.5. Sytuacja techniczna w gminie

Obszar powiatu radomszczańskiego bogaty jest w różnego rodzaju zabytki, a także miejsca o charakterze historycznym, które stanowią cenny zasób dziedzictwa kulturowego dla regionu. Jedną z cech charakterystycznych krajobrazu kulturowego powiatu jest różnorodność zabytków pod względem ich przeznaczenia, jak również usytuowanie.

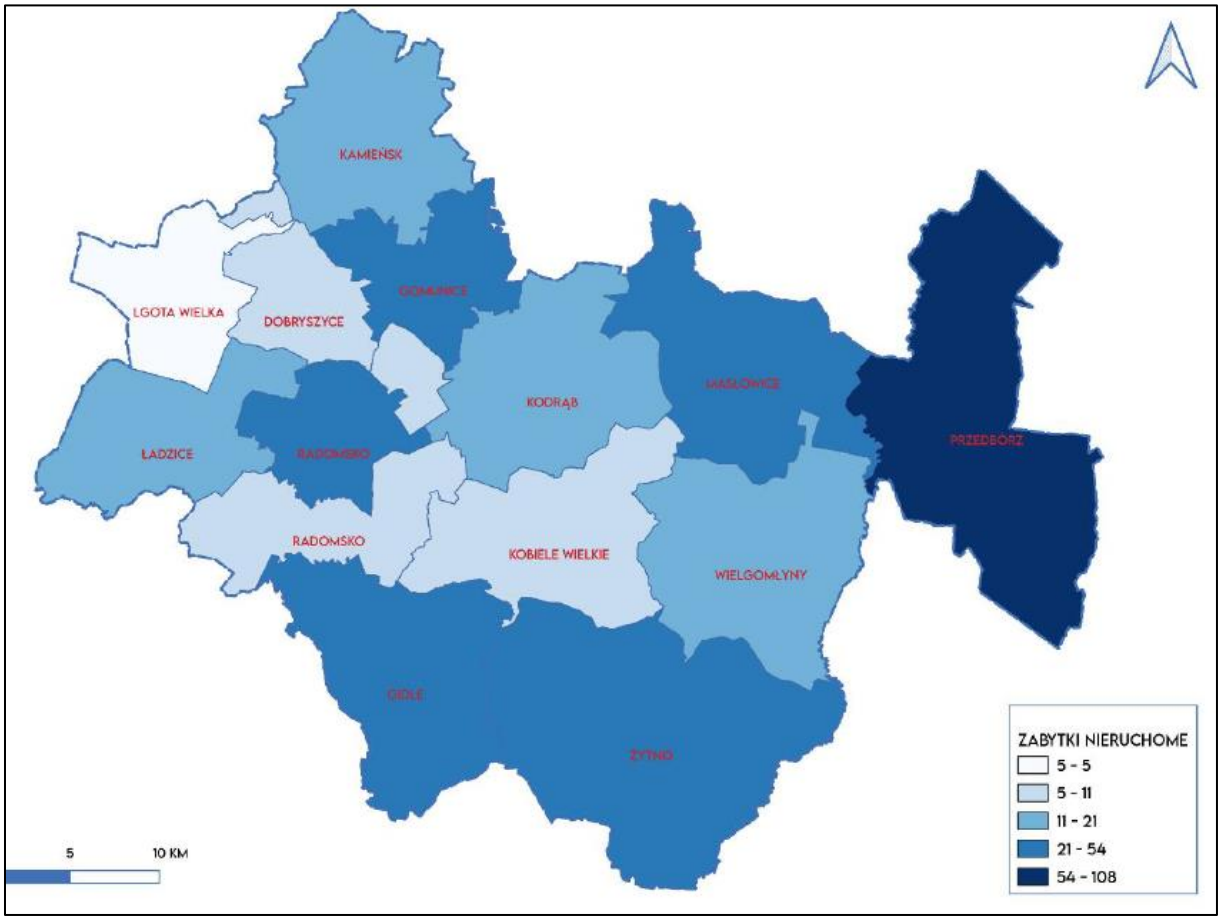

Rys. 4 Zestawienie zabytków nieruchomych według gmin powiatu radomszczańskiego.
Źródło: Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomszczańskiego na lata 2022-2025, s. 35.

Istotny jest także element sfery technicznej determinowany jest strukturą zabudowy wynikającej z dziedzictwa historycznego gminy. Ze względu na swoje położenie geograficzne oraz historię i dziedzictwo kulturowe, gmina Gidle posiada znaczący zasób dziedzictwa historyczno-kulturowego w postaci zabytków architektury (szczególnie architektury sakralnej)

oraz zabytkowych form zabudowy. Zachowane obiekty dziedzictwa historycznego oraz układy urbanistyczne stanowią obecnie o lokalizacji obszarów charakteryzujących się koncentracją problemów technicznych. Związane są one przede wszystkim z wiekiem zabudowy, jej zabytkowym charakterem oraz postępującą degradacją ze względu na znaczną kosztochłonność działań, które muszą być realizowane zgodnie z wytycznymi Konserwatora Zabytków. Specyfika przestrzenna i funkcjonalna gminy pozwoliła określić obszary o największej liczbie obiektów wpisanych zarówno do Gminnej Ewidencji Zabytków, jak i do rejestru prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi. Zgodnie z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego część obiektów bądź zespołów zabytków została zakwalifikowana do obszarów wymagających rehabilitacji wynikającej ze znacznego nagromadzenia zabytkowej zabudowy. Dotyczy to również przestrzeni publicznych w rejonie rynków i terenów przyległych położonych w obrębie stref ochrony konserwatorskiej oraz parków. Do terenów wymagających rehabilitacji zaliczono m.in.: rejony rynków w miejscowościach Gidle i Pławno, położone w obrębie stref B ochrony konserwatorskiej, teren parku przy szpitalu w Pławnie oraz teren zespołu dworskiego w Ciężkowicach jako strefy A ochrony konserwatorskiej. Średnia dla gminy to nieco ponad 3% obiektów zabytkowych w miejscowości. W 16 wsiach nie występują takie obiekty, dlatego wskaźnik wynosi dla nich 0%. Natomiast największy udział, przekraczający 30%, dotyczy Pławna oraz Gidel.

Tab. 17 Udział budynków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie obiektów zabytkowych w gminie w 2021 r. [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**3,23**	Niesulów	0,00
Borki	0,00	Ojrzeń	4,11
Borowa	0,00	Piaski	0,00
Chrostowa	0,00	Pławno	38,36
Ciężkowice	4,11	Ruda	1,37
Gidle	31,51	Skrzypiec	1,37
Gowarzów	1,37	Spalastry	0,00
Górka	0,00	Stanisławice	0,00
Górki	0,00	Stęszów	1,37
Graby	0,00	Strzała	0,00
Huby Kotfińskie	0,00	Włynice	6,85
Kajetanowice	0,00	Wojnowice	2,74
Kotfin	1,37	Wygoda	0,00
Ludwików	0,00	Zabrodzie	0,00
Michałopol	1,37	Zagórze	2,74
Młynek	1,37	Zielonka	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

I.6. Sfera środowiskowa w gminie

Główne źródło zanieczyszczenia powietrza w województwie łódzkim stanowi emisja z sektora komunalno-bytowego (głównie pyły zawieszone PM10, PM2,5 i benzoalfapiren) i z komunikacji (emisja liniowa - zwłaszcza tlenki azotu). W analizach prowadzonych przez państwowy monitoring Głównego Inspektora Ochrony Środowiska gmina Gidle została włączona do tzw. strefy łódzkiej. Zgodnie z wynikami metod szacowania, opartymi o wyniki modelowania, na niemal całym obszarze województwa łódzkiego doszło do przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu, przekroczenia dozwolonej liczby dni ze średnim 24-godzinnym stężeniem pyłu zawieszonego PM10, pM2,5 i benzo(a)pirenu. Niekorzystne warunki meteorologiczne w okresie jesienno-zimowym 2021 r. pokazały, że zmiany w systemie grzewczym są nadal niezadowalające. Stan zanieczyszczenia powietrza uzależniony jest w zbyt dużym stopniu od warunków meteorologicznych. Jedynie dalsze zmniejszanie emisji powierzchniowej (odejście od węgla jako podstawowego paliwa do ogrzewania indywidualnych budynków mieszkalnych czy kamienic, podłączanie budynków do sieci cieplnych) pozwoli doprowadzić do zmniejszenia emisji szkodliwych substancji do atmosfery. Dlatego też jako wskaźnik do analizy sytuacji wewnątrzgminnej wybrano udział procentowy kotłów na paliwa stałe (czyli węgiel i węglopodobne) w liczbie budynków przypadających na daną jednostkę analityczną. Średnio prawie w 65% budynków, których właściciele/zarządcy wykazali do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków źródła ciepła, posiada źródło ciepła wykorzystujące paliwa stałe. W miejscowości Zielonka wszystkie budynki z CEEB korzystają z węgla i jemu podobnych substancji do ogrzewania swoich domów. Ponadto ponad ¾ budynków w Spalastrach i Stanisławicach korzysta z pieców węglowych.

Tab. 18 Udział budynków opalanych paliwami stałymi (węgiel i węglopodobne) w ogóle budynków zgłoszonych do CEEB [%].

Miejscowość	Wskaźnik	Miejscowość	Wskaźnik
średnia gminy	**64,62**	Niesulów	71,88
Borki	57,89	Ojrzeń	36,84
Borowa	51,89	Piaski	48,15
Chrostowa	11,11	Pławno	67,76
Ciężkowice	67,61	Ruda	73,44
Gidle	70,45	Skrzypiec	72,00
Gowarzów	58,82	Spalastry	75,00
Górka	72,50	Stanisławice	78,69
Górki	68,57	Stęszów	70,00
Graby	60,00	Strzała	50,00
Huby Kotfińskie	50,00	Włynice	41,86
Kajetanowice	62,96	Wojnowice	76,72
Kotfin	39,47	Wygoda	58,33
Ludwików	60,00	Zabrodzie	44,44
Michałopol	0,00	Zagórze	64,29
Młynek	50,00	Zielonka	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gidlach.

Hałas drogowy wiąże się z większym natężeniem ruchu na drogach wojewódzkich 784 i 785, a także drodze krajowej nr 91.

Na terenie gminy nie przeprowadzano badań pól elektromagnetycznych, ale w dwóch lokalizacjach powiatu radomszczańskiego (pl. Wolności w Kamieńsku i Rynek w Przedborzu) takie analizy nie wykazały żadnych przekroczeń. Zważywszy na podobny poziom wyposażenia w infrastrukturę generującą pola elektromagnetyczne można wnioskować, że żadne zagrożenia z nim związane nie występują także w gminie Gidle.

Przez teren gminy Gidle przepływa kilka cieków wodnych: Widawka od Kręcicy do ujścia, Rakówka, Dopływ spod Radziechowic, Warta od Widzówki do Liswarty, Kanał Warty ze Starą Wiercicą i Kanałem Lodowym, Dopływ z Wymysłówka, Bystra, Krasowa, Bogdanka, Warta od rudniczanki do Widzówki. Poza trzeba ostatnimi ciekami, dla których nie określono stanu wód, wszystkie inny są w złym stanie.[9]

I.7. Podsumowanie diagnozy gminy

Aby miejscowość została uznana za zdegradowaną, musi w przypadku 5 na 10 analizowanych wskaźników w sferze społecznej osiągać wartości mniej korzystne niż wynosi średnia gminy oraz musiało w niej zostać zdiagnozowane nasilenie problemów w co najmniej jednej z pozostałych sfer.

Do **obszaru zdegradowanego** wchodzą miejscowości: **Borowa, Gidle, Górki, Graby, Kotfin, Ludwików, Ojrzeń, Pławno, Stęszów i Włynice.**

Obszar wyznaczony jako zdegradowany zajmuje **4 685,5 ha, tj. 40,29%** powierzchni gminy Gidle. Na terenie tym mieszka **3229 osób, tj. 54,1%** ogólnej liczby mieszkańców gminy.

Tab. 19 Zestawienie wskaźników dla gminy Gidle i obszaru zdegradowanego.

Wskaźnik	Wartość referencyjna	Wartość wskaźnika dla obszaru zdegradowanego
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	22,51	23,94
Udział bezrobotnych zarejestrowanych na 100 mieszkańców	2,39	3,94
Udział bezrobotnych zarejestrowanych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	3,94	4,57
Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	53,85	56,82
Udział bezrobotnych po 50. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	46,85	54,55
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	27,97	29,11

[9] Przegląd i generowanie Kart Charakterystyk, http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje [dostęp: 28.07.2023 r.].

Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	14,07	16,72
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	11,89	13,32
Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	16,58	17,34
Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%]	61,65	60,87
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	81,90	90,12
Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej	0,23	0,37
Udział długości dróg gruntowych do ogółu dróg [%]	3,23	39,21
Powierzchnia urządzonych terenów zielonych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców [ha]	1,49	2,50
Udział budynków w CEEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe [%]	64,62	64,01
Udział obiektów zabytkowych w ogólnej liczbie budynków [%]	3,23	83,56

Źródło: opracowanie własne.

Tab. 20 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie Gidle[10].

Miejscowość/ ulica	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	Udział bezrobotnych zarejestrowanych na 100 mieszkańców	Udział bezrobotnych zarejestrowanych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym [%]	Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	Udział bezrobotnych po 50. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%][11]	Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej	Udział długości dróg gruntowych do ogółu dróg gruntowych [%]	Powierzchnia urządzonych terenów zielonych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców [ha]	Udział budynków w CEEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe [%]	Udział obiektów zabytkowych w ogólnej liczbie budynków [%]	Degradacja w sferze społecznej	Degradacja w sferze gospodarczej	Degradacja w sferze przestrzennp-funkcjonalnej	Degradacja w sferze środowiskowej	Degradacja w sferze technicznej
GMINA[12]	**22,51**	**2,39**	**3,94**	**53,85**	**46,85**	**27,97**	**14,07**	**11,89**	**16,58**	**61,65**	**81,90**	**0,23**	**3,23**	**1,49**	**64,62**	**3,23**	10	1	3	1	1
BORKI	33,87	0,00	33,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	32,26		112,90	0,00	4,99	0,00	57,89	0,00	3	0	3	0	0
BOROWA	22,56	3,37	22,56	50,00	60,00	43,77	20,20	16,84	20,20	25,67	70,71	0,00	12,77	0,98	51,89	0,00	9	1	4	0	0
CHROSTOWA	42,42	0,00	42,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		151,52	0,00	2,00	0,00	11,11	0,00	2	0	2	0	0
CIĘŻKOWICE	17,35	1,75	17,35	55,56	44,44	23,39	11,70	5,85	37,04	51,65	56,53	0,00	16,30	0,55	67,61	4,11	4	1	3	1	1
GIDLE, w tym ulice	23,91	2,80	4,60	44,12	55,88	16,49	8,24	6,60	14,84	57,17	112,12	0,90	7,12	2,18	70,45	31,51	5	0	1	1	1
CMENTARNA	19,51	4,88	8,51	75,00	50,00	24,39	0,00	24,39	0,00		97,56	0,71	0,00	0,00	61,90	0,00	5	0	1	0	0
CZĘSTOCHOWSKA	25,00	1,00	1,75	0,00	0,00	50,00	30,00	20,00	0,00		140,00	1,16	0,00	18,50	51,52	4,11	4	0	0	0	1
KARTUZKA	22,93	3,41	5,47	28,57	57,14	24,39	9,76	9,76	4,88	57,33	58,54	1,05	0,00	0,00	71,23	8,22	5	1	1	1	1
KLASZTORNA	46,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		76,92	1,06	0,00	0,00	100,00	0,00	1	1	1	1	0
LEŚNA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		71,43	0,00	2,16	0,00	0,00	0,00	0	1	2	0	0
M. KONOPNICKIEJ	33,33	11,11	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,93	0,00	0,00	75,00	0,00	3	0	1	1	0
MICKIEWICZA	19,00	4,00	6,78	50,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00		80,00	0,50	0,86	0,00	85,71	0,00	2	1	1	1	0
NORWIDA	31,36	0,85	1,47	100,00	100,00	25,42	8,47	0,00	16,95		84,75	1,00	0,90	0,00	71,43	0,00	4	0	1	1	0

[10] Kolorem czerwonym zaznaczono wartości wskaźników mniej korzystne niż średnia dla gminy, a więc świadczące o występowaniu sytuacji kryzysowej w danej dziedzinie.
[11] Brak wartości wskaźnika oznacza, że żaden z uczniów z danej wsi nie podchodził do egzaminu ósmoklasisty.
[12] Wartość referencyjna.

OGRODOWA	24,44	2,22	3,13	100,00	100,00	22,22	22,22	0,00	0,00		0,00	0,56	0,00	0,00	85,71	0,00	4	0	1	1	0
PIASKI	22,22	5,56	8,33	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00		55,56	1,38	0,00	0,00	100,00	0,00	3	1	1	1	0
PI.DOMINIKAŃSKI	36,67	6,67	14,29	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	166,67	48,67	400,00	1,31	0,00	8,00	62,50	12,33	7	0	0	0	1
PŁAWIŃSKA	17,24	2,59	3,85	100,00	66,67	8,62	8,62	0,00	51,72	71,33	155,17	0,70	0,00	0,00	78,57	4,11	4	0	1	1	1
REYMONTA	23,88	2,99	4,69	0,00	50,00	14,93	9,95	9,95	14,93	78,00	94,53	0,79	0,00	1,44	72,92	1,37	4	0	1	1	0
SŁOWACKIEGO	19,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		71,43	0,95	0,00	0,00	83,33	0,00	1	1	1	1	0
SZKOLNA	29,27	2,44	4,17	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00		121,95	0,99	0,00	6,34	58,33	0,00	4	0	0	0	0
WOLNOŚCI	30,77	3,08	5,13	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	15,38	30,50	353,85	1,07	0,00	0,00	62,96	1,37	5	0	1	0	0
GOWARZÓW	21,43	4,46	7,04	40,00	40,00	31,25	13,39	8,93	4,46	65,77	116,07	0,00	0,00	0,54	58,82	1,37	3	0	2	0	0
GÓRKA	20,54	2,16	3,67	100,00	75,00	27,03	16,22	16,22	5,41	73,93	59,46	0,00	4,51	0,22	72,50	0,00	4	1	3	1	0
GÓRKI	19,66	1,71	2,94	100,00	50,00	34,19	17,09	25,64	0,00	68,33	68,38	0,00	0,00	0,00	68,57	0,00	5	1	2	1	0
GRABY	18,07	2,41	4,65	50,00	100,00	72,29	24,10	24,10	0,00	34,00	48,19	0,00	0,00	2,05	60,00	0,00	7	1	1	0	0
HUBY KOTFIŃSKIE	12,50	0,00	0,00	0,00	0,00	125,00	62,50	62,50	0,00		62,50	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	3	1	2	0	0
KAJETANOWICE	28,13	4,17	8,00	50,00	25,00	20,83	10,42	10,42	10,42		52,08	0,00	2,38	1,46	62,96	0,00	3	1	2	0	0
KOTFIN	35,62	4,11	8,82	100,00	66,67	95,89	82,19	27,40	0,00		27,40	0,00	4,76	0,00	39,47	1,37	8	1	3	0	0
LUDWIKÓW	18,44	3,91	5,74	57,14	57,14	16,76	16,76	16,76	5,59		33,52	0,00	6,12	0,73	60,00	0,00	6	1	3	0	0
MICHAŁOPOL	21,88	2,08	3,77	100,00	0,00	41,67	0,00	10,42	0,00		72,92	0,00	0,00	0,00	0,00	1,37	2	1	2	0	0
MŁYNEK	25,81	3,23	5,56	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00		64,52	0,00	0,00	0,00	50,00	1,37	4	1	2	0	0
NIESULÓW	30,85	1,06	1,85	100,00	100,00	21,28	10,64	0,00	0,00	79,67	63,83	1,11	2,67	0,00	71,88	0,00	3	1	1	1	0
OJRZEŃ	21,92	2,74	3,92	0,00	0,00	41,10	27,40	13,70	27,40		68,49	0,00	4,35	0,00	36,84	4,11	5	1	3	0	1
PIASKI	23,04	1,74	2,67	50,00	0,00	13,04	8,70	4,35	8,70		43,48	0,00	4,67	0,30	48,15	0,00	1	1	3	0	0
PŁAWNO, w tym ulice	25,56	1,67	2,88	73,33	46,67	30,13	16,74	11,16	23,44	67,56	108,26	0,79	0,77	5,33	67,76	38,36	5	0	0	1	1
CZĘSTOCHOWSKA	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	66,67	66,67	0,00	133,33		66,67	0,00	0,00	163,33	50,00	4,11	3	1	1	0	1
DZIAŁKOWA	20,51	2,56	4,00	50,00	0,00	12,82	0,00	0,00	0,00	80,00	89,74	1,03	0,00	0,00	73,91	0,00	2	0	1	1	0
GIDELSKA	28,43	1,31	2,45	75,00	25,00	39,22	26,14	13,07	39,22	60,67	88,24	0,89	0,00	0,00	71,59	4,11	7	0	1	1	1
KOŚCIELNA	29,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		117,65	0,96	0,00	6,47	40,00	1,37	1	0	0	0	0
MAKOWA	35,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		142,86	0,92	0,00	0,00	50,00	0,00	1	0	1	0	0
MŁYNARSKA	27,27	5,45	9,68	66,67	66,67	72,73	36,36	36,36	0,00		36,36	1,39	0,00	0,00	55,00	0,00	8	1	1	0	0
OGRODOWA	28,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		84,75	0,57	0,77	0,00	85,00	0,00	1	0	1	1	0
PLAC WOLNOŚCI	25,00	2,63	4,35	50,00	50,00	39,47	13,16	26,32	92,11		171,05	0,17	0,00	10,13	54,84	5,48	7	0	1	0	1
PRZEDBORSKA	19,30	0,88	1,41	100,00	100,00	8,77	8,77	0,00	0,00		105,26	0,77	0,00	10,61	79,41	0,00	2	0	0	1	0
RADOMSZCZAŃSKA	26,35	2,03	3,49	100,00	66,67	27,03	13,51	13,51	0,00	62,00	168,92	0,60	0,00	1,62	61,43	23,29	4	0	0	0	1
SOBIESKIEGO	7,14	0,00	0,00	0,00	0,00	71,43	0,00	0,00	0,00		71,43	0,88	0,00	0,00	100,00	0,00	1	1	1	1	0

RUDA	20,57	2,87	4,76	50,00	33,33	19,14	9,57	9,57	23,92	50,67	86,12	0,00	3,54	0,57	73,44	1,37	4	0	3	1	0
SKRZYPIEC	21,88	0,00	0,00	0,00	0,00	31,25	0,00	31,25	0,00	52,67	62,50	0,00	0,00	0,00	72,00	1,37	3	1	2	1	0
SPALASTRY	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	0,00	1	1	2	1	0
STANISŁAWICE	17,53	1,55	2,50	33,33	0,00	36,08	30,93	25,77	15,46	59,00	139,18	0,84	0,00	0,00	78,69	0,00	4	0	1	1	0
STĘSZÓW	22,96	1,53	2,68	66,67	33,33	35,71	30,61	35,71	25,51	90,33	40,82	0,00	2,51	0,31	70,00	1,37	6	1	2	1	0
STRZAŁA	19,57	0,00	0,00	0,00	0,00	21,74	0,00	0,00	0,00		21,74	0,13	7,15	0,00	50,00	0,00	0	1	3	0	0
WŁYNICE	28,43	9,80	16,67	70,00	60,00	39,22	19,61	19,61	29,41	83,00	39,22	0,00	1,45	0,00	41,86	6,85	9	1	2	0	1
WOJNOWICE	21,62	1,35	2,13	40,00	40,00	29,73	2,70	5,41	10,81		56,76	0,00	5,22	0,00	76,72	2,74	1	1	3	1	0
WYGODA	11,61	2,68	4,17	33,33	33,33	26,79	8,93	8,93	8,93		107,14	0,00	2,32	0,00	58,33	0,00	2	0	2	0	0
ZABRODZIE	20,48	1,20	2,00	0,00	0,00	72,29	36,14	24,10	36,14		36,14	0,00	2,77	0,48	44,44	0,00	4	1	2	0	0
ZAGÓRZE	10,29	2,94	3,85	0,00	0,00	14,71	0,00	14,71	14,71	65,33	44,12	2,02	2,12	0,59	64,29	2,74	2	1	1	0	0
ZIELONKA	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	250,00	0,00	250,00	0,00		0,00	0,00	0,90	0,00	100,00	0,00	3	1	2	1	0

Źródło: opracowanie własne.

I.8. Obszar rewitalizacji w gminie Gidle

Wyznaczając zasięg obszaru rewitalizacji kierowano się następującymi przesłankami, wynikającymi wprost z ustawy o rewitalizacji:
− obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk;
− obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego;
− obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Na podstawie analizy wskaźników jako obszar zdegradowany wyodrębniono miejscowości: Borowa, Gidle, Górki, Graby, Kotfin, Ludwików, Ojrzeń, Pławno, Stęszów i Włynice. Obszar wyznaczony jako zdegradowany zajmuje 4 685,5 ha, tj. 40,29% powierzchni gminy Gidle. Na terenie tym mieszka 3229 osób, tj. 54,1% ogólnej liczby mieszkańców gminy.

Stosując wspomniane wyżej zasady, obszar zdegradowany nie może on zostać wskazany w całości do rewitalizacji. Aby wyznaczyć obszar rewitalizacji w przypadku największych miejscowości, Gidel i Pławna, przyjęto dodatkowe kryteria. Jednym z kluczowych kryteriów, oprócz koncentracji zjawisk negatywnych, była również spójność i zwartość obszarowa oraz potencjał dla rozwoju lokalnego. Największa koncentracja zjawisk kryzysowych wystąpiła w centralnych częściach miejscowości. Ze względu na powyższe, dokonano analizy szczegółowej w obrębie poszczególnych ulic w celu wskazania części miejscowości o największej koncentracji problemów oraz największym potencjale dla rewitalizacji.

Uznano, że w przypadku małych wsi realizacja procesów rewitalizacji nie jest zasadna ze względu na duże rozproszenie problemów społecznych, a także fakt, iż mogą one korzystać z bardziej dopasowanych do ich potrzeb procesów odnowy wsi. Dają one szanse na rozwiązywanie zarówno problemów społecznych, jak również niedostatków infrastruktury na obszarach wiejskich i sprzyjają integracji społecznej. Jednocześnie uznano, że działania rewitalizacyjne należy skoncentrować na największych miejscowościach gminy, które dysponują potencjałem dla rozwoju lokalnego. Ich rozwój może się przyczynić do poprawy sytuacji w całej gminie, ponieważ jako centra usługowe, administracyjne i społeczne, przyciągają mieszkańców ze wszystkich miejscowości.

Analiza danych dla tych miejscowości wykazuje, że do terenów o najwyższym stopniu degradacji w przypadku Gidel należą ulice: Cmentarna, Częstochowska, Kartuzka, Klasztorna, Pławińska, Reymonta, Plac Dominikański, Szkolna i Wolności. W przypadku miejscowości Pławno natomiast są to ulice: Gidelska, Młynarska, Plac Wolności i Radomszczańska. Aby zachować spójność obszaru oraz włączyć do niego miejsca, które posiadają potencjał dla rozwoju, w tym takie, na których zlokalizowane są obiekty przystosowane do prowadzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych, utworzono dwa podobszary rewitalizacji o następującym układzie:

OR Gidle – ulice: Cmentarna, Częstochowska, Kartuzka, Klasztorna, Plac Dominikański, Szkolna, Pławińska, Reymonta i Wolności.
OR Pławno – ulice: Gidelska (do ul. Ogrodowej), Radomszczańska, Młynarska i Plac Wolności.

Wskaźnik	Wartość referencyjna	Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji	OR Gidle	OR Pławno
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	22,51	25,38	24,03	27,35
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogóle mieszkańców [%]	2,39	2,64	3,05	2,05
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogóle mieszkańców w wieku produkcyjnym [%]	3,94	4,49	5,00	3,68
Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	53,85	52,63	42,51	75,00
Udział bezrobotnych po 50. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	46,85	55,26	42,31	50,00
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	27,97	27,12	18,76	39,32
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	14,07	14,60	9,38	22,22
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	11,89	12,52	9,38	17,09
Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	16,58	24,34	18,76	32,48
Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%]	61,65	59,28	57,17	61,33
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	81,90	124,48	131,30	114,53
Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej	0,23	0,89	0,95	0,77
Udział długości dróg gruntowych w jednostce do ogółu dróg gruntowych [%]	3,23	0,00	0,00	0,00
Powierzchnia urządzonych terenów zielonych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców [ha]	1,49	2,54	3,09	1,73
Udział budynków w CBEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe [%]	64,62	65,96	67,43	64,11

Udział obiektów zabytkowych w ogólnej liczbie budynków [%]	3,23	64,38	31,51	32,88

Źródło: opracowanie własne.

Obszar rewitalizacji gminy Gidle zamieszkiwany jest łącznie przez 1182 osoby, tj. 19,8% ogółu mieszkańców gminy. Jego powierzchnia zajmuje łącznie 201 ha, tj. 1,73% powierzchni gminy.[13]

I.2. Analiza problemów obszaru rewitalizacji

Pogłębiona diagnoza sfery społecznej

Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano występowanie wyższego niż średnio w gminie udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców. Wynosi on 25,38% wobec 22,51% w całej gminie. Przy wsparciu pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej świadczone są usługi opiekuńcze. Utrzymujący się trend dalszego starzenia się społeczeństwa pokazuje jednak, że gmina nadal musi działać w tym zakresie, dbając o ofertę opieki zdrowotnej, wspierania w zapewnieniu usług opiekuńczych oraz aktywizacji osób starszych.

Kolejny problem wyraźnie występujący na obszarze rewitalizacji to bezrobocie, które jest na obszarze rewitalizacji wyższe niż średnio w gminie. O ile w gminie średnio 2,39% mieszkańców nie posiada zatrudnienia, w tym 3,94% spośród osób w wieku produkcyjnym, to na obszarze rewitalizacji jest to odpowiednio 2,64% i 4,49%. Głębsza analiza zjawiska bezrobocia wskazała na występowanie długotrwałego bezrobocia oraz duży udział osób, które ukończyły 50. rok życia wśród bezrobotnych. Negatywne skutki bezrobocia dla bezrobotnych i ich rodzin to przede wszystkim: kłopoty finansowe, a często ubóstwo, trudności z zagospodarowaniem wolnego czasu, izolacja społeczna, zależność od innych ludzi, upokorzenia, niepokój o przyszłość i poczucie napiętnowania. Wszystko to pogarsza stan psychiczny bezrobotnych, zwłaszcza gdy pozostawanie bez pracy jest długotrwałe. Celem gminy będzie zatem rozwijanie działalności gospodarczych, które umożliwią tworzenie miejsc pracy „na miejscu", niewymagających kosztownych i czasochłonnych dojazdów, a także dostępnych dla starszych bezrobotnych, nieposiadających często specjalistycznych kompetencji i kwalifikacji zawodowych. Brak środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb i realizację zadań rodziny pozbawia dorosłych i ich dzieci aspiracji edukacyjnych, zawodowych, obniża poziom warunków mieszkaniowych, ochrony zdrowia, ogranicza możliwości wypełniania zadań wychowawczych i uczestniczenia w życiu kulturalnym. Skutkiem tego jest również specyficzna dyskryminacja i „wypychanie" ze środowiska społecznego (zarówno przez pozostałą cześć społeczności lokalnej, jak i przez same osoby z tym problemem, które zamykają się w swoich domach). Życie rodzin ubogich charakteryzuje się poczuciem niepewności i braku stabilizacji. Zwłaszcza w przypadku podobszaru Pławno ubóstwo stanowi

[13] Wskazana liczba mieszkańców uwzględnia tylko mieszkańców fragmentów tych ulic, które nie zostały włączone do obszaru rewitalizacji w całości. Wskaźniki odnoszą się natomiast do całej ulicy, ponieważ nie ma możliwości uzyskania danych z uwzględnieniem punktów adresowych (m.in. ze względu na RODO i wrażliwy charakter danych niezbędnych do obliczenia niektórych wskaźników).

istotny problem społeczny, pociągający za sobą konieczność korzystania z pomocy społecznej. Skutki społeczne ubóstwa są analogiczne do tych, które wywoływać może bezrobocie.

Ponadto zgodnie z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gidle na lata 2018-2023 - bezrobocie było jednym z dwóch największych problemów społecznych w gminie. O znaczeniu i doniosłości tego problemu świadczy również fakt, że zmuszał on mieszkańców do korzystania ze wsparcia instytucjonalnego z powodu niemożności samodzielnego jego zniwelowania lub rozwiązania.

Częstą przyczyną problemów wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji jest również niepełnosprawność: wobec około 11 mieszkańców na 1000 średnio w gminie, którzy uzyskują z tego powodu pomoc społeczną, na obszarze rewitalizacji jest prawie 12 osób na 1000, a w podobszarze rewitalizacji Pławno aż 17 osób na 1000. Mimo aktywności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, pomagającego rodzinom, w których ten problem występuje, borykają się one z utrudnionym dostępem do odpowiedniej opieki medycznej, w tym rehabilitacji, trudnościami finansowymi, niemożnością podjęcia zatrudnienia. Osoby takie mogą odczuwać wykluczenie, wynikające z jednej strony z odbioru przez pozostałych członków społeczeństwa, jak również o charakterze zawodowym, związane z niechęcią pracodawców do zatrudniania ich lub brakiem stanowisk, na których mogliby podjąć pracę w najbliższej okolicy. Wśród bliskich osób z niepełnosprawnościami pojawiają się takie trudności, jak przemęczenie, trudność lub wręcz brak możliwości pogodzenia opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny z pracą zawodową.

Z powyższymi statystykami mają związek dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gidlach, zgodnie z którymi do najczęściej przyznawanych świadczeń pieniężnych należy zasiłek celowy, zaś do świadczeń niepieniężnych - posiłek. Podkreśla to wagę problemu ubóstwa i możliwości samodzielnego utrzymania się przez część mieszkańców. Tym bardziej, że wspomniany zasiłek celowy przyznaje na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. Są to zatem w dużej części podstawowe i „codzienne" potrzeby każdego człowieka, których zaspokojenie - bez wsparcia instytucjonalnego pomocy społecznej - nie byłoby możliwe. Z kolei wsparcie w postaci posiłku przysługiwało celem ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych.

Również mieszkańcy dostrzegają, że wyżej wymienione zagadnienia stanowią problem w gminie. W badaniach ankietowych prowadzonych na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gidle na lata 2018-2023 wskazano, że do problemów najczęściej dotykających mieszkańców gminy należą: alkoholizm (24%), bezrobocie (20,4%)

oraz problemy związane ze starzeniem się (18,6%). Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (24,5%), rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (21,2%) oraz osoby starsze i samotne (16,6%). Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali uzależnienia (27,5%), bezrobocie (17,5%) i wyuczoną bezradność (16,4%). W opinii osób ankietowanych problemami, które najczęściej dotykają seniorów w gminie, są: samotność (28,6%), choroby wieku podeszłego (20,6%) oraz brak wsparcia ze strony rodziny (10,3%).[14] Taki rozkład odpowiedzi ukazuje, że również mieszkańcy gminy dostrzegają wzajemne zależności między poszczególnymi problemami społecznymi.

Powyższe problemy, przede wszystkim z kontekście ubóstwa, wiążą się również z wysokim poziomem przestępczości. Prowadzone w Polsce od wielu lat badania wykazują, że bezrobocie i ubóstwo to główne czynniki wpływające na przestępczość: np. w 2010 r. najliczniejszą grupę podejrzanych o dokonanie czynu niezgodnego z prawem stanowiły osoby bezrobotne lub niepracujące i nieszukające pracy. Osoby o niskim statusie społecznym i ekonomicznym, bez wykształcenia i pracy szczególnie często dokonują pospolitych przestępstw.[15] Z kolei w raporcie o stanie bezpieczeństwa publicznego w powiecie radomszczańskim za 2022 r. Komenda Powiatowa Policji stwierdziła, że najczęściej popełniane są przestępstwa kryminalne (jak bójki, pobicia), kradzieże - stanowiące łącznie ponad 76% wszystkich stwierdzonych w powiecie przestępstw.[16] Analiza wspomnianych już wyżej badań ankietowych na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych również wykazała, że wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali: osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (34,4%), zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 28,9%) oraz niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (21,9%). Należy tu podkreślić, że na obszar rewitalizacji składają się w dużej mierze przestrzenie publiczne takie jak place, wokół których skupiają się obiekty handlowe czy usługowe - co sprzyja gromadzeniu się tam osób spożywających alkohol i nierzadko dokonujących również aktów wandalizmu. Ponadto są to tereny położone wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 784, charakteryzującej się znacznym ruchem pojazdów, co z kolei generuje znaczną liczbę wypadków bądź wykroczeń drogowych.

Ponadto przestrzenie wspólne na obszarze rewitalizacji, jak parki czy place, nie są zagospodarowane w sposób zachęcający mieszkańców do korzystania z nich. Brak odpowiedniej ilości elementów małej architektury, oświetlenia, nieatrakcyjne zagospodarowanie roślinnością powodują, że mieszkańcy nie mają chęci do wspólnego spędzania czasu w tych miejscach.

Kolejny zdiagnozowany na obszarze rewitalizacji problem to słabe wyniki w nauce, mierzone wynikami uzyskanymi przez uczniów na egzaminie ósmoklasisty. W pewnym stopniu można

[14] Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gidle na lata 2018-2023, s. 58-67.
[15] K. Kądziołka, Bezrobocie, ubóstwo i przestępczość w Polsce. Analiza zależności na poziomie województw [w:] Studia Ekonomiczne, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Nr 242, 2015 r.
[16] https://radomszczanski.pl/aktualnosc-2066-posiedzenie_komisji_bezpieczenstwa_i.html [dostęp: 2.06.2023 r.].

to łączyć również z życiem w ubogich czy nierzadko dysfunkcyjnych rodzinach, które nie zapewniają dzieciom odpowiednich warunków do nauki.

Powyżej skoncentrowano się na najistotniejszych, obiektywnie określonych za pomocą analizy danych statystycznych, problemach, jakie występują w gminie Gidle, a których szczególne natężenie i koncentrację zidentyfikowano na obszarze rewitalizacji. Nie należy jednak pomijać walorów gminy oraz samego obszaru rewitalizacji, które zostaną wykorzystane do rozwiązywania - niwelowania i eliminowania - problemów społecznych.

Potencjał obszaru rewitalizacji

Gminę Gidle cechuje niezanieczyszczone i niezdegradowane środowisko naturalne oraz obecność na tym terenie obszarów chronionych Natura 2000. Ponadto w gminie znajduje się wiele zabytków architektury i miejsc pamięci. Te czynniki są doskonałym zapleczem do rozwoju turystyki zarówno aktywnej, jak i tradycyjnej, skoncentrowanej wokół miejsc pamięci historycznej, zabytków architektury sakralnej oraz celu pielgrzymowania, jakim jest sanktuarium w Gidlach. Rozwój turystyki lokalnej przyczyni się do podniesienia atrakcyjności gminy oraz zapewni zwiększenie dochodów budżetu gminy. Działania mające na celu wzbogacenie oferty turystycznej regionu przyczynią się także do redukcji bezrobocia na tym obszarze. Rozwój turystyki wymaga bowiem stworzenia odpowiednich usług, a co za tym idzie stworzenia nowych miejsc pracy dla wykonawców tych usług.[17] Rozwój usług turystycznych oraz zwiększenie dostępności atrakcji turystycznych to również jeden z elementów rozwojowych całego województwa łódzkiego, określonych w strategii rozwoju województwa. Nadmienić należy, że na obszarze rewitalizacji, w szczególności na podobszarze rewitalizacji Gidle znajdują się liczne obiekty zabytkowe, zwłaszcza o charakterze sakralnym, które już teraz stanowią ważny element przyciągający turystów. Rozwinięcie tego potencjału pozwoli na rozwój usług okołoturystycznych, jak drobny handel, usługi gastronomiczne czy noclegowe i tym samym pozwoli na zwiększenie dochodów budżetów domowych mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ograniczenie zjawiska bezrobocia poprzez wytworzenie nowych miejsc pracy. Nawet jeśli nie będzie to zatrudnienie stałe i „pełnoetatowe", to pozwoli na sezonowe poprawienie wysokości dochodów i tym samym ograniczenie konieczności korzystania ze wsparcia instytucji pomocy społecznej. Z tego względu konieczne będzie zainwestowanie w utrzymanie obiektów zabytkowych, które pozwoli na podtrzymanie ich wysokich walorów kulturowych. Działaniom inwestycyjnym, o których mowa powyżej, muszą towarzyszyć projekty skierowane do konkretnych grup społecznych, przekładające się bezpośrednio na rozwiązywanie problemów społecznych. Stąd proces rewitalizacji obejmować musi także projekty aktywizujące osoby starsze czy pozwalające na zmianę lub podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W gminnych placówkach oświatowych *zatrudniona kadra nauczycielska prawie w całości posiada najwyższe kwalifikacje. Nie brakuje sukcesów w konkursach przedmiotowych, artystycznych i zawodach sportowych. Szkoły i przedszkola wykorzystują różnorodne metody*

[17]Strategia Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025, s. 65.

*i formy pracy, prowadzą działania profilaktyczne i uspołeczniają*ce.[18] Stanowi to niewątpliwie walor gminy, zwłaszcza pod kątem osiedlania się nowych mieszkańców, w tym młodych rodzin, które poszukują wysokiej jakości usług świadczonych dla rodzin. Analizy danych statystycznych wykazały z kolei, że uczniowie z obszaru rewitalizacji uzyskują słabsze niż średnio w gminie wyniki uzyskiwane na egzaminie ósmoklasisty. Posiadaną bazę oświatową wyposażoną w nowoczesne pomoce dydaktyczne można wykorzystać do organizacji różnorodnych zajęć rozwijających wiedzę i zainteresowania uczniów z obszaru rewitalizacji.

W gminie prężnie działają instytucje kultury. Gminny Ośrodek Kultury w Gidlach współpracuje z innymi instytucjami z terenu gminy, jak Gminna Biblioteka Publiczna, szkoły i przedszkola, jednostki OSP, Koło Gospodyń Wiejskich w Gowarzowie, Związek Emerytów i Rencistów - koło w Pławnie, lokalne stowarzyszenia czy Lokalna Grupą Działania Region Włoszczowski oraz Miejskim Domem Kultury w Radomsku. Posiada infrastrukturę oraz zespół osobowy pozwalający na organizację różnorodnych imprez. Trzeba jednak pamiętać, że osoby wykluczone społecznie mogą czuć obawy przed udziałem w dużych imprezach kulturalnych oraz innych wydarzeniach. Z tego względu właściwe będzie organizowanie przedsięwzięć kulturalnych o mniejszym zasięgu, pozwalających na włączenie zwłaszcza dzieci i młodzieży z uboższych rodzin. Przede wszystkim celem powinno być atrakcyjne i rozwijające zainteresowania tych dzieci zagospodarowanie czasu wolnego w okresie ferii czy wakacji. Ze względu na ubóstwo niektórych rodzin nie są w stanie zapewnić one aktywnego wypoczynku w formie obozów czy kolonii.

W Pławnie znajduje się Klub Senior+, gdzie mieszkańcy Gminy Gidle w wieku powyżej 60 lat integrują się, rozwijają swoje zainteresowania i talenty. Klub zapewnia uczestnikom zajęcia aktywizujące, m.in. z rękodzieła, muzykoterapii, ćwiczeń pamięci oraz aktywności fizycznej, artystycznej i kulturalnej. Funkcjonuje także całodobowa placówka opiekuńcza ADAMED. Oferta tych podmiotów jest jednak niewystarczająca w stosunku do potrzeb, dlatego należy ją rozwijać również w ramach procesów rewitalizacji.

Skala i rodzaj potrzeb rewitalizacyjnych

Utrzymujący się trend starzenia się społeczeństwa sprawia, że gmina nadal musi działać w tym zakresie, dbając o ofertę opieki zdrowotnej, wspierania w zapewnieniu usług opiekuńczych oraz aktywizacji osób starszych. Przy projektowaniu interwencji w tym zakresie wykorzystywać będzie się istniejącą już infrastrukturę społeczną, w szczególności w postaci obiektu Senior+ działającego na obszarze rewitalizacji. Interwencja powinna obejmować zarówno działania opiekuńcze, jak i aktywizujące i integrujące seniorów.

Wysoki poziom bezrobocia, w tym wśród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy powoduje konieczność wdrożenia działań minimalizujących ten problem. Tylko w ten sposób można zapobiec powstawaniu kolejnych problemów, jak ubóstwo, izolacja społeczna, przestępczość itp. Bezpośrednim wsparciem należy objąć osoby pozbawione zatrudnienia, ale także

[18]Strategia Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025, s. 56.

członków ich rodzin, aby przeciwdziałać w ten sposób powielaniu negatywnych postaw i zachowań.

Zagospodarowanie terenów zielonych oraz placów w obrębie obszaru rewitalizacji pozwoli na zachęcenie mieszkańców do spędzania tam czasu wolnego, integracji społeczności lokalnej oraz udostępni przestrzenie służące organizacji różnego rodzaju przedsięwzięć, np. kulturalnych. Dodatkowo należy wspomnieć, że obszar rewitalizacji bogaty jest w obiekty zabytkowe, a podobszary stanowią fragmenty historycznych układów urbanistycznych, objętych ochroną konserwatorską. Jednocześnie stanowią potencjał obszaru, który wpływać będzie pozytywnie na budowę tożsamości lokalnej, a ta - na integrację mieszkańców. Remonty infrastruktury społecznej zlokalizowanej często w obiektach zabytkowych pozwoli na poprawę ich stanu technicznego i m.in. także na zmniejszenie energochłonności, obniżając koszty ich użytkowania i zmniejszając negatywną presję na środowisko. Tym bardziej, że na obszarze rewitalizacji stwierdzono występowanie dużej ilości źródeł ciepła wykorzystujących węgiel, a więc generujących zanieczyszczenie powietrza (smog).

II. PROCES REWITALIZACJI

II.1. Wizja obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji

Na obszarze zmniejszy się rozwarstwienie społeczne, ograniczone zostanie ryzyko marginalizacji niektórych grup społeczności lokalnej. Rozwój obszaru rewitalizacji oparty będzie o wspólne pielęgnowanie dziedzictwa historycznego i kulturalnego, co wzmocni potencjał społeczny i gospodarczy obszaru. Wygenerowane zostaną impulsy przeciwdziałające występowaniu patologii społecznych. Działania skierowane na aktywizację wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, status materialny, niepełnosprawność, płeć zagwarantują warunki dla godnego życia w na obszarze rewitalizacji.

Poprawi się dostępność i funkcjonalność przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji. Nastąpi poprawa estetyki terenów, a przede wszystkim możliwe będzie zapewnienie spójności i ładu przestrzennego obszarów wskazanych do rewitalizacji. Zostaną stworzone infrastrukturalne warunki prowadzenia działalności kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej i wypoczynkowej. Tym samym obszar rewitalizacji będzie atrakcyjnym miejscem do integrowania społeczności oraz dla rozwoju działalności gospodarczej, w szczególności podporządkowanej turystyce pielgrzymkowej bądź lokalnej. Działania podejmowane w tym zakresie na obszarze rewitalizacji będą stanowiły bodziec dla przyszłych działań realizowanych w całej gminie. Dzięki wspólnie podjętemu wysiłkowi na rzecz zapewnienia atrakcyjnych, bezpiecznych i odpowiadającym społecznym oczekiwaniom miejsc mieszkańcy wzmocnią swoją więź z miejscem zamieszkania. Rewitalizacja przyczyni się również do poprawy stanu środowiska. Poprzez przedsięwzięcia termomodernizacyjne nastąpi spadek niekorzystnego oddziaływania człowieka na otoczenie.

II.2. Cele rewitalizacji i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji

Osiągnięcie oczekiwanego stanu obszaru rewitalizacji w Gminie Gidle wymaga podjęcia szeregu działań zmierzających do przeciwdziałania zdiagnozowanym zjawiskom kryzysowym. W odpowiedzi na główne problemy oraz potrzeby rewitalizacyjne wskazano dwa podstawowe cele rewitalizacji, w ramach których zaproponowano kierunki działań przyczyniające się do osiągnięcia założonych celów. Plan strategiczny uwzględnia zarówno odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne, jak zasadą przeciwdziałania fragmentacji działań.

Cel 1. **Aktywni i samodzielni mieszkańcy obszaru rewitalizacji**

- Kierunek działań 1.1 **Wsparcie potrzebujących i niesamodzielnych mieszkańców obszaru rewitalizacji**
- Kierunek działań 1.2 **Rozwój oferty czasu wolnego, sprzyjającej integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji**

Cel 2. **Spójność funkcjonalno-przestrzenna na rzecz aktywizacji społecznej i gospodarczej**

- Kierunek działań 2.1 **Dbałość o dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji jako element rozwoju gospodarczego**
- Kierunek działań 2.2 **Przyjazne obiekty i przestrzenie publiczne sprzyjające integracji społecznej**

II.3. Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Projekt P1	
Nazwa projektu	Wykonanie prac remontowych w pałacu w Pławnie
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Centrum Medyczne AGAMED Aleksandra Kubicz
Zakres realizowanych działań	Zaplanowane prace zostaną podzielone na 3 etapy. Pierwszy obejmować będzie przygotowanie niezbędnej dokumentacji, w tym ekspertyz technicznych i konserwatorskich, realizację badań konserwatorskich lub architektonicznych oraz opracowanie programu prac konserwatorskich. Etap drugi to wykonanie projektu budowlanego. Etap trzeci zaś to realizacja prac, tzn.: zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku, stabilizację konstrukcyjną części składowych lub ich odtworzenie, odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych bądź ich całkowite odtworzenie z uwzględnieniem charakterystycznej dla zabytku kolorystyki, całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych odrzwi i drzwi, więźby dachowej i pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych, wykonanie utwardzenia terenu, modernizację instalacji elektrycznej w zakresie instalacji odgromowej, zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej, realizacje działań

	służących wyeksponowaniu istniejących, oryginalnych elementów. Z racji pełnionych przez obiekt funkcji jest on dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami. Planuje się w szczególności wprowadzenie podchwytów wzdłuż ciągów komunikacyjnych, stosowanie napisów informacyjnych na drzwiach lub obok nic z zastosowaniem dużych i kontrastowych znaków.
Lokalizacja	ul. Radomszczańska 17, Pławno
Szacowana wartość	3 600 000,00 zł
Źródła finansowania	środki prywatne właściciela obiektu, Fundusze Europejskie dla Łódzkiego, środki rządowe
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Na obszarze rewitalizacji, w tym na podobszarze rewitalizacji Pławno, zdiagnozowano wysoki poziom bezrobocia. Realizacja tego projektu przyczyni się do zwiększenia liczby funkcji, które realizowane są w pałacu, co spowoduje również utworzenie nowych miejsc pracy. Kolejny problem to wysoki udział osób starszych, które potrzebują wyspecjalizowanych usług opiekuńczych oraz - zwłaszcza w podobszarze rewitalizacji Pławno - wysoki udział osób objętych pomocą społeczną ze względu na niepełnosprawność. Założeniem niniejszego projektu jest rozwijanie usług opiekuńczych zarówno dla osób z różnymi dysfunkcjami, jak i osób starszych.
Cel(-e) projektu, grupa docelowa	Pałac wzniesiony został w 2. poł. XIX w. przez księcia Stanisława Lubomirskiego i wpisany jest do wojewódzkiego rejestru zabytków (wpis z 29.05.1946 r., decyzja nr KS.XII/67/46). W większości zachował do obecnych czasów pierwotny układ bryły i elewacji wraz z podziałami i detalami. Część pomieszczeń wydzielono wtórnie ścianami działowymi, aby dostosować go do pełnienia funkcji zdrowotnych - działa w nim całodobowa placówka opiekująca się osobami z niepełnosprawnościami, przewlekle chorymi oraz w podeszłym wieku. Realizacja prac pozwoli zapobiec dalszemu niszczeniu obiektu, pozwoli na rozwój usług opiekuńczych, a także udostępnianie go mieszkańcom, w tym lokalnym organizacjom społecznym. Remont obiektu przyczyni się do poprawy stanu dziedzictwa kulturowego na terenie obszaru rewitalizacji i tym samym - zwiększenia stopnia atrakcyjności gminy dla turystów. Planowane przedsięwzięcie zostanie

	wykonane w zakresie uprzednio zaakceptowanym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. ** * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 1. Aktywni i samodzielni mieszkańcy obszaru rewitalizacji Kierunek działań 1.1 Wsparcie potrzebujących i niesamodzielnych mieszkańców obszaru rewitalizacji Cel 2. Spójność funkcjonalno-przestrzenna na rzecz aktywizacji społecznej i gospodarczej Kierunek działań 2.1 Dbałość o dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji jako element rozwoju gospodarczego
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 [szt.] * * * Dokumentacja projektowa Protokoły odbioru prac budowlanych

Projekt P2	
Nazwa projektu	Akademia Seniora
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Gidle, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gidlach, Gminny Ośrodek Kultury w Gidlach, organizacje pozarządowe
Zakres realizowanych działań	W projekcie przewiduje się organizację wykładów/prelekcji z przedstawicielami świata nauki oraz „praktykami” m.in. w obszarach: 1) nauk humanistycznych (np. historia, literatura, literaturoznawstwo, historia sztuki, geografia, archeologia, kulturoznawstwo, filozofia), 2) nauk ścisłych (np. astronomia, informatyka, fizyka, matematyka), 3) nauk medycznych (np. profilaktyka zdrowotna, zdrowie publiczne, psychologia, kardiologia, zagadnienia medyczne chorób wieku senioralnego, w tym chorób otępiennych), 4) nauk społecznych (np. socjologia, politologia, psychologia, prawo, etnografia, nauki o bezpieczeństwie), 5) nauk przyrodniczych (np. ochrony środowiska, ekologia, biologia, weterynaria, dobrostan zwierząt, ogrodnictwo i ochrona roślin, żywienie człowieka),

	6) nauk ekonomicznych (np. ekonomia, finanse, bankowość, zarządzanie). Planowane zajęcia będą realizowane w obiektach dostępnych dla osób ze szczególnymi potrzebami, materiały wykorzystywane w czasie zajęć będą opracowane z zapewnieniem standardu WCAG 2.1 AA, zaś wykorzystywane pliki multimedialne będą posiadały opcję audiodeskrypcji.
Lokalizacja	obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	50 000 zł rocznie
Źródła finansowania	środki własne gminy, program Aktywni+[19], budżet Województwa Łódzkiego
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Na obszarze rewitalizacji występuje wysoki udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. GOPS w Gidlach zapewnia tym osobom usługi opiekuńcze, podobne funkcje realizuje placówka zlokalizowana w Pławnie. Należy jednak uwzględnić, że część z tych osób chciałaby kontynuować aktywne życie, dostosowane do potrzeb i problemów wieku senioralnego.
Cel(-e) projektu, grupa docelowa	Projekt ma na celu aktywizowanie osób w wieku 60+ poprzez organizowanie im czasu wolnego w formie wydarzeń kulturalnych, krajoznawczych, rekreacyjnych, itp. Przeciwdziałać będzie w ten sposób częstemu problemowi samotności wśród osób starszych oraz pozwoli na integrację w ramach środowiska senioralnego, sprzyjając pośrednio także podnoszeniu poczucia bezpieczeństwa. Poprzez organizację wykładów z zakresu zdrowia psychicznego czy fizycznego pozwoli także na rozwój profilaktyki w tym środowisku. Część zajęć dotyczyć będzie również bezpieczeństwa seniorów, w tym najczęstszych form dokonywania oszustw, praw konsumenta, itp. ** * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 1. Aktywni i samodzielni mieszkańcy obszaru rewitalizacji Kierunek działań 1.1 Wsparcie potrzebujących i niesamodzielnych mieszkańców obszaru rewitalizacji Kierunek działań 1.2 Rozwój oferty czasu wolnego, sprzyjającej integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji

[19] Dotyczy możliwości ubiegania się o dofinansowanie z tego programu w latach 2021-2025.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Liczba wspartych osób - 30 [os./rok] * * * Listy obecności

Projekt P3	
Nazwa projektu	Lato z Kulturą
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Gidle, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gidlach, Gminny Ośrodek Kultury w Gidlach, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Zakres realizowanych działań	W ramach letniego cyklu zajęć planuje się zarówno organizację zajęć artystycznych i rekreacyjnych na miejscu, jak i wycieczki do atrakcyjnych miejsc. W projekcie udział będą udział dzieci z rodzin ubogich z obszaru rewitalizacji, które z powodów ekonomicznych nie mogą pozwolić sobie na zorganizowanie wypoczynku dla najmłodszych. Przedmiotowy zakres przygotowanie oraz realizację cyklicznego (organizowanego w lipcu i sierpniu) programu wakacyjnego w postaci organizacji codziennych atrakcji w postaci warsztatów, zawodów, konkursów, ogniskach, zajęciach sportowych, zabawach terenowych, dyskotekach, wycieczkach do atrakcyjnych miejsc, itp. Lokalizacja organizowanych wyjazdów będzie dobierana w taki sposób, aby odwiedzany obiekty i przestrzenie dawały możliwość korzystania z nich przez osoby z dysfunkcjami układu ruchowego.
Lokalizacja	obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	40 000 zł rocznie
Źródła finansowania	środki własne gminy
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Projekt odpowiada na problemy ubóstwa i uzależnienia od pomocy społecznej, pomagając rodzinom korzystającym ze wsparcia w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży. Przeciwdziałać będzie również wykluczeniu społecznemu najmłodszych mieszkańców gminy, co mogłoby skutkować kontynuacją tego problemu w dorosłym życiu.

Cel(-e) projektu, grupa docelowa	Korzyści realizacji projektu wynikają nie tylko ze wsparcia osobom najbardziej potrzebującym, ale również z faktu rozwijania u młodych obywateli pozytywnych zachowań. Rozwijanie równych zainteresowań może przynieść wymierne korzyści w postaci mniejszego narażenie młodzieży na zjawiska szkodliwe społecznie - nadużywanie alkoholu i narkotyków. Dzięki projektowi wszystkie dzieci będą miały poczucie równego traktowania, co zwiększy w przyszłości ich samoocenę oraz będzie przeciwdziałało wykluczeniu społecznemu. * * * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 1. Aktywni i samodzielni mieszkańcy obszaru rewitalizacji Kierunek działań 1.1 Wsparcie potrzebujących i niesamodzielnych mieszkańców obszaru rewitalizacji Kierunek działań 1.2 Rozwój oferty czasu wolnego, sprzyjającej integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Liczba wspartych osób - 150 [os./rok] Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych dla dzieci i młodzieży - 50 [szt./rok] ** * Listy obecności

II.4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze uzupełniającym

Projekt U1	
Nazwa projektu	Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych z terenu Gminy Gidle
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Gidle
Zakres realizowanych działań	Inwestycja polegać będzie na termomodernizacji budynków komunalnych, tj. docieplenie ścian i dachów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, zamontowaniu oświetlenia energooszczędnego, a także wykonaniu innych prac, których zakres określony zostanie na podstawie audytów energetycznych. Część z tych budynków to obiekty zabytkowe, z tego względu projekt zostanie wykonany w zakresie uprzednio zaakceptowanym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. ** *

	Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 2. Spójność funkcjonalno-przestrzenna na rzecz aktywizacji społecznej i gospodarczej Kierunek działań 2.1 Dbałość o dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji jako element rozwoju gospodarczego Kierunek działań 2.2 Przyjazne obiekty i przestrzenie publiczne sprzyjające integracji społecznej

Projekt U2	
Nazwa projektu	Wymiana ogrodzenia frontowego i rewaloryzacja Parku Dworskiego przy ul. Radomszczańskiej w Pławnie
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Centrum Medyczne AGAMED Aleksandra Kubicz
Zakres realizowanych działań	Zakres prac obejmuje ustalenie przebiegu granic oraz wykonanie ogrodzenia parku. Obecnie przestrzeń parkowa ogrodzona jest przez parkan wykonany z płyt betonowych. Realizator projektu planuje poszukiwanie przekazów archiwalnych dotyczących informacji na temat oryginalnego ogrodzenia, a następnie ich zrekonstruowanie , ewentualnie zaprojektowanie i zrealizowanie nowego ogrodzenia, nawiązującego w formie do tradycyjnych ogrodzeń dla zespołów dworsko-parkowych szczególnie z terenu województwa łódzkiego. Planowane przedsięwzięcie zostanie wykonane w zakresie uprzednio zaakceptowanym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. ** * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 2. Spójność funkcjonalno-przestrzenna na rzecz aktywizacji społecznej i gospodarczej Kierunek działań 2.1 Dbałość o dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji jako element rozwoju gospodarczego Kierunek działań 2.2 Przyjazne obiekty i przestrzenie publiczne sprzyjające integracji społecznej

Projekt U3	
Nazwa projektu	Prace konserwatorskie elewacji bazyliki oo. Dominikanów pw. Wniebowzięcia Matki Boskiej (XVII w.) w Gidlach

Podmiot(-y) realizujący(-e)	Klasztor OO. Dominikanów w Gidlach
Zakres realizowanych działań	Prace konserwatorskie przy fragmencie elewacji kościoła będą polegać na oczyszczeniu jej z nawarstwień, zabrudzeń i farby za pomocą specjalnych preparatów chemicznych lub szlifowania materiałami ściernymi, a także na wymianie uszkodzonych tynków. Po zakończeniu prac oczyszczających, elewacja zostanie pokryta nowym tynkiem i pomalowana. Planowane przedsięwzięcie zostanie wykonane w zakresie uprzednio zaakceptowanym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. ** * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 2. Spójność funkcjonalno-przestrzenna na rzecz aktywizacji społecznej i gospodarczej Kierunek działań 2.1 Dbałość o dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji jako element rozwoju gospodarczego

Projekt U4	
Nazwa projektu	Remont elewacji, cokołu i opaski oraz odprowadzenie wody od kościoła oo. Dominikanów pw. Wniebowzięcia Matki Boskiej w Gidlach (XVII w.)
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Klasztor OO. Dominikanów w Gidlach
Zakres realizowanych działań	Zadanie polegać będzie na wzmocnieniu oraz opracowaniu estetycznym elewacji (m.in. oczyszczeniu, skuciu odparzonych tynków, wzmocnieniu struktury cegieł, naprawie ubytków muru, wykonaniu tynków renowacyjnych i warstwy malarskiej), remoncie cokołu kamiennego i opaski oraz odprowadzeniu wody. Prace te w znacznym stopniu pozwolą na zatrzymanie postępujących procesów degradacyjnych oraz zabezpieczą obiekt przed wdzierającą się do jego wnętrza wilgocią. Planowane przedsięwzięcie zostanie wykonane w zakresie uprzednio zaakceptowanym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. ** * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 2. Spójność funkcjonalno-przestrzenna na rzecz aktywizacji społecznej i gospodarczej Kierunek działań 2.1 Dbałość o dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji jako element rozwoju gospodarczego

Projekt U5	
Nazwa projektu	Renowacja drewnianych schodów na klatkach schodowych wraz z remontem korytarza i toalety w budynku Urzędu Gminy w Gidlach
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Gidle
Zakres realizowanych działań	Inwestycja polegać będzie na renowacji bądź odtworzeniu schodów według wzoru historycznego - schodów i poręczy na klatkach schodowych w Urzędzie Gminy w Gidlach przy ul. Pławińskiej 22 (parter, piętro, poddasze) w porozumieniu z Łódzkim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Schody są w bardzo złym stanie technicznym i wymagają wymiany bądź renowacji. Występują w nich rozległe uszkodzenia spowodowane korozją biologiczną oraz wieloletnim użytkowaniem. Niezbędna jest wymiana instalacji elektrycznej na klatkach schodowych oraz na korytarzu pierwszego piętra. Planowane jest odnowienie korytarza oraz klatki schodowe poprzez: wymianę bądź uzupełnienie tynków wewnętrznych, malowanie ścian i naprawa podłogi. Remontu wymaga toaleta użytkowana przez pracowników oraz petentów. Zakres prac tego pomieszczenia obejmuje m.in.: prace rozbiórkowe, wymianę glazury i armatury, instalacji wewnętrznych i oświetlenia. W ramach prac przewiduje się wprowadzenie elementów poprawiających dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. ** * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 2. Spójność funkcjonalno-przestrzenna na rzecz aktywizacji społecznej i gospodarczej Kierunek działań 2.1 Dbałość o dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji jako element rozwoju gospodarczego

Projekt U6	
Nazwa projektu	Aktywny ja
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gidlach

Zakres realizowanych działań	Projekt zakłada organizację różnych form podnoszenia bądź zmiany kwalifikacji zawodowych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz gminy Gidle, w tym przede wszystkim klientów pomocy społecznej. Jego celem jest zwiększenie możliwości zdobycia zatrudnienia, w szczególności w zakresie usług opiekuńczych, które mogłyby byś świadczone na rzecz podmiotu ADAMED w zakresie dziennej opieki nad pensjonariuszami całodobowej placówki. Preferowani jako beneficjenci projektu to osoby bezrobotne długotrwale czy bezrobotni po 50. roku życia. Ograniczenie problemów typu bezrobocie czy ubóstwo przełoży się także na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w obrębie obszaru rewitalizacji, przez ograniczenie liczby aktów wandalizmu, zakłócania spokoju czy zjawiska przemocy domowej. ** * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 1. Aktywni i samodzielni mieszkańcy obszaru rewitalizacji Kierunek działań 1.1 Wsparcie potrzebujących i niesamodzielnych mieszkańców obszaru rewitalizacji

Projekt U7	
Nazwa projektu	Równamy w górę
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Publiczna Szkoła Podstawowa w Gidlach, Szkoła Podstawowa w Pławnie
Zakres realizowanych działań	Projekt zakładał będzie: 1.Doskonalenie zawodowe nauczycieli/nauczycielek w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów, m.in. szkolenia z podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli/nauczycielek, warsztaty eksperckie dla nauczycieli/nauczycielek klas I-III dot. realizacji zajęć interdyscyplinarnych, szkolenie dot. rozpoznawania i wspomagania uczniów z trudnościami w uczeniu się, doskonalenie w komunikacji wspierającej współpracę w grupie, warsztaty eksperckie dot. nauczania eksperymentalnego, szkolenia dla nauczycieli/nauczycielek – doradców/doradczyń zawodowych. 2.Zajęcia dodatkowe dla uczniów/uczennic, m.in. wyrównawcze, indywidualizacja wsparcia dla

	uczniów/uczennic ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, zajęcia kształtujące/podnoszące kompetencje cyfrowe, zajęcia dodatkowe realizowane metodą eksperymentu. 3. Zakup pomocy dydaktycznych i sprzętu TIK do pracowni przedmiotowych oraz pracowni doradztwa zawodowego. Projekt zaplanowano do realizacji w szkołach podstawowych w Gidlach i Pławnie. Szkoła Podstawowa w Pławnie położona jest poza obszarem rewitalizacji, mimo to uczęszczają do niej uczniowie z tego terenu. Dlatego też – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – dopuszczono w tym wypadku możliwość realizacji projektu poza obszarem. Należy bowiem podkreślić, że na obszarze (w obrębie obu podobszarów) rewitalizacji zdiagnozowano niższe niż średnio w gminie wyniki uzyskiwane przez uczniów w ramach egzaminu ósmoklasisty. Ponadto na podobszarze rewitalizacji Pławno wysoki jest udział rodzin, w których występuje problem ubóstwa i które korzystają z pomocy społecznej, co sprawia, że rodziny te nie są w stanie zapewnić odpowiednich szans rozwojowych dla uzdolnionych dzieci lub odpowiedniego poziomu wsparcia dla dzieci, które potrzebują pomocy w edukacji. Słabe wyniki osiągane przez tych uczniów na etapie szkoły podstawowej będą ograniczały, a wręcz uniemożliwiały, możliwość dalszego kształcenia się np. w renomowanej szkole średniej, w której występuje wysoki poziom nauczania. ** * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 1. Aktywni i samodzielni mieszkańcy obszaru rewitalizacji Kierunek działań 1.1 Wsparcie potrzebujących i niesamodzielnych mieszkańców obszaru rewitalizacji

Projekt U8	
Nazwa projektu	Piknik sportowo-rodzinny
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Gidle, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gidlach, Gminny Ośrodek Kultury w Gidlach, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zakres realizowanych działań	Cele projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez aktywne włączenie w tę inicjatywę integracyjną. Wspólne uczestnictwo w wydarzeniu plenerowym będzie doskonałą okazją do integracji mieszkańców, a przede wszystkim do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Piknik ma służyć wszystkim mieszkańcom obszaru rewitalizacji, zwłaszcza tym, którzy z powodu szeregu problemów społecznych nie uczestniczą aktywnie w życiu lokalnym. Ma przyczynić się poprawie współpracy sąsiedzkiej, wzajemnemu poznaniu się oraz wyczuleniu mieszkańców na konieczność wsparcia osób narażonych na wykluczenie. Rodzinny charakter pikniku przełoży się na poprawę relacji w rodzinach poprzez wspólne uczestnictwo np. w turniejach; umocni rolę rodziny, a tym samym przyczyni się do zmniejszenia ryzyka zachowań patologicznych. ** * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 1. Aktywni i samodzielni mieszkańcy obszaru rewitalizacji Kierunek działań 1.1 Wsparcie potrzebujących i niesamodzielnych mieszkańców obszaru rewitalizacji Kierunek działań 1.2 Rozwój oferty czasu wolnego, sprzyjającej integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji

Projekt U9	
Nazwa projektu	Rewaloryzacja parku w Gidlach
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Gidle
Zakres realizowanych działań	W ramach prac przewiduje się uporządkowanie oraz przebudowanie istniejącego parku wraz z rewaloryzacją terenów zielonych, wybudowaniem miejsc parkingowych, odnowieniem studni i kapliczki, postawieniem pomnika oraz tablic informacyjnych (historia, sławni ludzie), montażem elementów małej architektury. ** * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 2. Spójność funkcjonalno-przestrzenna na rzecz aktywizacji społecznej i gospodarczej Kierunek działań 2.1 Dbałość o dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji jako element rozwoju gospodarczego

	Kierunek działań 2.2 Przyjazne obiekty i przestrzenie publiczne sprzyjające integracji społecznej

Projekt U10	
Nazwa projektu	Zagospodarowanie centrum Pławna
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Gidle
Zakres realizowanych działań	Projekt obejmuje wykonanie prac poprawiających dostępność przestrzeni publicznych oraz przywrócenie ich społecznych funkcji. Przewiduje się: uporządkowanie otoczenia stawu wraz z jego zabezpieczeniem (wymiana istniejącej siatki), rewaloryzację terenów zielonych oraz montaż elementów małej architektury. Wysokiej jakości przestrzeń publiczna będzie stanowiła infrastrukturalne tło dla integracji i zwiększania spójności społecznej. ** * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 2. Spójność funkcjonalno-przestrzenna na rzecz aktywizacji społecznej i gospodarczej Kierunek działań 2.1 Dbałość o dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji jako element rozwoju gospodarczego Kierunek działań 2.2 Przyjazne obiekty i przestrzenie publiczne sprzyjające integracji społecznej

Projekt U11	
Nazwa projektu	Modernizacja dróg i parkingów na obszarze rewitalizacji
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Gidle
Zakres realizowanych działań	Sieć dróg gminnych wymaga modernizacji i dostosowywania do bieżących potrzeb i warunków, dlatego niezbędne jest podjęcie działań mających na celu modernizację infrastruktury. Podejmowane działania będą miały na celu m.in. obniżenie krawężników i montaż elementów pozwalających na bezpieczne i wygodne korzystanie z infrastruktury osób z ograniczeniami w poruszaniu się, a także rozdzielanie ruchu samochodowego i pieszego celem zwiększenia bezpieczeństwa pieszych oraz umożliwienia

	korzystania z większej ilości przestrzeni publicznych na potrzeby mieszkańców. ** * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 2. Spójność funkcjonalno-przestrzenna na rzecz aktywizacji społecznej i gospodarczej Kierunek działań 2.2 Przyjazne obiekty i przestrzenie publiczne sprzyjające integracji społecznej

Projekt U12	
Nazwa projektu	Utworzenie miejsca wypoczynku dla mieszkańców gminy Gidle.
Podmiot(-y) realizujący(-e)	Gmina Gidle
Zakres realizowanych działań	Podjęcie działań naprawczych, ukierunkowanych na stworzenie miejsc aktywności i integracji da impuls do pozytywnych zmian - zachęci mieszkańców do wspólnego spędzania czasu, zwiększy poczucie odpowiedzialności za najbliższe otoczenie. Wysokiej jakości przestrzeń publiczna dzięki działaniom rewitalizacyjnym będzie stanowiła infrastrukturalne tło dla integracji i zwiększania spójności społecznej. Pozwoli na organizowanie imprez rekreacyjnych, sportowych oraz kulturalnych. Przedmiotowy zakres obejmuje m.in. budowę muszli koncertowej wraz z zapleczem, budowę skate parku, placu zabaw dla dzieci, montaż elementów małej architektury. Dodatkowo zostanie utworzony park wraz z bazami edukacyjnymi. Planowane zadanie znajdować się będzie w centrum miejscowości Gidle, na działce nr 146. * * * Projekt wpisuje się w następujące cele i kierunki działań: Cel 2. Spójność funkcjonalno-przestrzenna na rzecz aktywizacji społecznej i gospodarczej Kierunek działań 2.2 Przyjazne obiekty i przestrzenie publiczne sprzyjające integracji społecznej

III. ZARZĄDZANIE WDRAŻANIEM PROGRAMU REWITALIZACJI

III.1. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Koncepcja integrowania działań projektowanych w ramach procesu rewitalizacji wynika wprost z definicji rewitalizacji ujętej w ustawie o rewitalizacji. Zgodnie z tą definicją, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. W zamyśle twórców ustawy już widać, że projektowane przedsięwzięcia nie mogą prowadzić do „rozgraniczenia" rewitalizacji na odrębne sfery, ale powinny się uzupełniać. W niniejszym Programie zaprojektowano w tym celu wiązki projektów, które poza działaniami w obrębie infrastruktury zakładają aspekt społeczny, angażujący lokalną społeczność obszaru rewitalizacji. Samorząd gminy będzie zatem każdorazowo pełnił rolę koordynatora działań i spajał je, aby dążyć do osiągnięcia zaplanowanych celów rewitalizacji.

Przy projektowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględniono również kwestie komplementarności przestrzennej, nawiązując do definicji ustawowej rewitalizacji. Kładzie się w niej bowiem nacisk, aby przedsięwzięcia były „skoncentrowane terytorialnie". Układ proponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ukazuje, że wszystkie projekty infrastrukturalne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, w tym podobszarach rewitalizacji Gidle i Pławno. Tylko projekt społeczny – U7 Równamy w górę – przewiduje jako jedną z lokalizacji szkołę w Pławnie. Wynika to z faktu, iż mimo położenia poza podobszarem rewitalizacji Pławno uczęszczają do niej dzieci mieszkające na obszarze rewitalizacji. W przypadku projektów społecznych, nie zawierających komponentu infrastrukturalnego zakłada się pierwszeństwo udziału mieszkańców obszaru rewitalizacji. Jednak ponieważ projekty te mają przyczyniać się do zwiększania spójności społecznej oraz integracji mieszkańców, nie wyklucza się udziału także mieszkańców spoza obszaru. Projekty infrastrukturalne stanowią „tło" dla przedsięwzięć społecznych. Dzięki temu zwiększona zostanie efektywność działań. Działania społeczne realizowane będą w oparciu o infrastrukturę już istniejącą bądź wspartą w ramach przedsięwzięć infrastrukturalnych. Przykład może stanowić projekt „Aktywny ja", którego celem jest zwiększenie możliwości zdobycia zatrudnienia, w szczególności w zakresie usług opiekuńczych w ramach podmiotu ADAMED w zakresie dziennej opieki nad pensjonariuszami całodobowej placówki. Głównym modułem tego przedsięwzięcia jest organizacja różnych działań służących podnoszeniu bądź zmianie kwalifikacji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz gminy Gidle, w tym przede wszystkim klientów pomocy społecznej. Z kolei cykliczna analiza uwarunkowań życia mieszkańców (w ramach procesu ewaluacji) pozwoli monitorować skuteczność i efektywność zaplanowanego procesu rewitalizacyjnego oraz sprawdzać, czy pozostałe obszary gminy nie są zagrożone degradacją.

Zaplanowane przedsięwzięcia dopełniają się tematycznie. Jednocześnie efekty części z nich nie będą widoczne w krótkim okresie, jak wspomniany wyżej projekt prowadzenia zajęć aktywizacyjno-szkoleniowych dla klientów pomocy społecznej. W związku z rosnącym w całym kraju problemem demograficznym wyszkoleni pracownicy mogący podjąć się opieki nad starszymi osobami są cennym zasobem. Potencjalni pracownicy nie muszą zresztą pracować tylko we wspomnianym ośrodku, ale również w instytucjach na terenie okolicznych gmin lub w nowo powstałych podmiotach. To zaś przełoży się na zmniejszenie poziom bezrobocia czy uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej w gminie Gidle.

Zakres zaprojektowanych zadań wynika ze zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji oraz poszczególnych podobszarach problemów oraz ich silnych stron, wskazujących na potencjały rozwojowe. Diagnoza ta opierała się nie tylko na danych statystycznych, ale również na opiniach mieszkańców, którzy stanowią najważniejszych interesariuszy procesu rewitalizacji.

Dzięki komplementarności większości przedsięwzięć reprezentujących sferę społeczną, gospodarczą, funkcjonalno-przestrzenną, techniczna i środowiskową nie nastąpi tzw. fragmentacja działań, co utrudnia efektywnego wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszaru rewitalizacji. Komplementarność problemowa reprezentowana jest zarówno na poziomie wzajemnych oddziaływań projektów, jak również w odniesieniu do komplementarności przedsięwzięć względem celów (a co za tym idzie, potrzeb rewitalizacyjnych).

Tab. 21 Matryca spójności przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze podstawowym i uzupełniającym.

	P1	P2	P3	U1	U2	U3	U4	U5	U6	U7	U8	U9	U10	U11	U12
P1		■	■		■				■						
P2	■							■							
P3	■				■							■	■		■
U1														■	
U2	■		■								■				
U3															
U4															
U5		■													
U6	■														
U7															
U8					■										■
U9			■								■				
U10			■												
U11				■											
U12											■				

Źródło: opracowanie własne.

Tab. 22 Matryca komplementarności przedsięwziąć rewitalizacyjnych z problemami i potencjałami obszaru rewitalizacji.

	P1	P2	P3	U1	U2	U3	U4	U5	U6	U7	U8	U9	U10	U11	U12
starzenie się społeczeństwa	■	■							■						
bezrobocie	■								■	■					
ubóstwo	■								■		■				■
uzależnienie od pomocy społecznej	■		■						■		■				■
wysoki poziom przestępczości		■							■						
niskie wyniki nauczania			■							■					
duża liczba obiektów zabytkowych				■	■	■	■	■				■	■		

wysoki udział obiektów z nieekologicznymi źródłami ciepła															
dostępność infrastruktury kulturalnej															
niezagospodarowane lub niedostosowane do potrzeb zagospodarowanie przestrzeni publicznych															

Źródło: opracowanie własne.

Integrowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie możliwe dzięki zaangażowaniu różnych podmiotów - publicznych i prywatnych. Proces ten rozpoczęto już na obszarze wyznaczania obszaru rewitalizacji, do którego w procesie konsultacji społecznych zaangażowano mieszkańców. Te same podmioty i osoby (oraz kolejni interesariusze) będą włączani w proces rewitalizacji na kolejnych etapach, co zostało scharakteryzowane w rozdziałach dotyczących partycypacji społecznej oraz systemu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Dotychczas udało się zainteresować zagadnieniami rewitalizacyjnymi przedsiębiorców, którzy są zainteresowani rozwojem oferowanych przez siebie usług, co przełożyć się może na ograniczanie m.in. bezrobocia. Projekty złożone przez parafie przyczynią się do poprawy stanu dziedzictwa kulturowego, a pośrednio także powinny przynieść efekty w postaci rozwoju oferty podmiotów gospodarczych i tym samym - wzrostu zatrudnienia. Zapewnienie jako koordynatora Urzędu Gminy w Gidlach sprawi z kolei, że możliwe będzie bieżące reagowanie na zmiany zachodzące w gminie i na obszarze rewitalizacji. Dzięki współpracy Gminy z interesariuszami niepublicznymi uda się wykreować projekty prowadzące do poprawy sytuacji społecznej na obszarze rewitalizacji, a także jednostkowej – dotyczącej poszczególnych interesariuszy (np. rozwój działalności gospodarczej). Na uwagę zasługuje fakt, że w ramach części przedsięwzięć, zwłaszcza tzw. „miękkich" uwzględniono także aktywną współpracę Gminy czy jej jednostki organizacyjnej z organizacjami pozarządowymi. Na etapie realizacji konkretnych projektów zostaną w związku z tym opracowane procedury pozwalające na podział zadań i obowiązków umożliwiający osiągnięcie najlepszych rezultatów.

Większość projektów i przedsięwzięć planowanych do realizacji w Programie Rewitalizacji dla Gminy Gidle na lata 2017-2023 mają swoją kontynuację w obecnym dokumencie. Silny nacisk położony został na dalszą integracją i aktywizację społeczną mieszkańców oraz ożywienie gospodarcze obszaru przy uwypukleniu i uwzględnieniu roli dziedzictwa kulturowego. Ponadto niektóre z obecnie zaprogramowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowią logiczną kontynuację działań zrealizowanych w ramach procesu rewitalizacji wspieranego ze środków UE w perspektywie 2014-2020. W poprzednim programowaniu udało się stworzyć dom dziennego pobytu w Pławnie. Obecnie infrastruktura ta jest już wykorzystywana, a planuje się rozwój usług z zakresu edukacji czy kultury skierowanych do osób w starszych w ramach projektu Akademia Seniora. W 2021 r. gmina pozyskała środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej w Gidlach. Poprawiło to komfort użytkowania placówki, w której obecnie planuje się zwiększyć liczbę dodatkowych zajęć dla uczniów. Ponadto zmniejszyło się zanieczyszczenie powietrza poprzez ograniczenie zużycia energii, co znajduje swą kontynuację

w projekcie U1 Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych z terenu Gminy Gidle. W 2019 i 2020 r. realizowano projekt „Lepszy rozwój, lepszy start" współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, dzięki któremu zakupiono sprzęt komputerowy wykorzystywany przez nauczycieli i uczniów w szkołach gminnych. Pozwoli on również na realizację zaplanowanego w niniejszym programie projektu Równamy w górę skierowanego przede wszystkim do uczniów z obszaru rewitalizacji.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie możliwa dzięki środkom własnym gminy Gidle, ale także krajowym i zagranicznym dotacjom. Władze gminy podejmują bardzo aktywne i skuteczne starania o pozyskiwanie środków zewnętrznych, współpracując przy tym z innymi podmiotami działającymi na terenie gminy. Przykładem takich działań może być podpisanie przez gminę z Zarządem Województwa Łódzkiego umowy na realizację zadania pn. „Budowa instalacji OZE na terenie Gminy Gidle" współfinansowanego ze środków UE. Realizacja tego przedsięwzięcia pozwoliła na produkcję energii elektrycznej i cieplnej ze źródeł odnawialnych, wykorzystywanej na potrzeby prywatnych domów mieszkańców gminy oraz budynków użyteczności publicznej. Takie podejście pozwala zwiększyć szansę na skuteczną realizację Gminnego Programu Rewitalizacji i osiągnięcie celów rozwojowych gminy.

III.2. Szacunkowe ramy finansowe

Przedsięwzięcie	Szacunkowa wartość [zł]	Środki publiczne [zł]	Środki prywatne [zł]
P1. Wykonanie prac remontowych w pałacu w Pławnie	3 600 000,00	3 400 000,00	200 000,00
P2. Akademia Seniora	450 000,00	450 000,00	0,00
P3. Lato z Kulturą	360 000,00	360 000,00	0,00
U1. Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych z terenu Gminy Gidle	3 206 329,00	3 206 329,00	0,00
U2. Wymiana ogrodzenia frontowego i rewaloryzacja Parku Dworskiego przy ul. Radomszczańskiej w Pławnie	765 000,00	638 000,00	127000,00
U3. Prace konserwatorskie elewacji bazyliki oo. Dominikanów pw. Wniebowzięcia Matki Boskiej (XVII w.)w Gidlach	306 122,45	300 000,00	6 122,45
U4. Remont elewacji, cokołu i opaski oraz odprowadzenie wody od kościoła oo. Dominikanów pw. Wniebowzięcia Matki Boskiej w Gidlach (XVII w.)	1 530 612,25	1 500 000,00	30 612,25

U5. Renowacja drewnianych schodów na klatkach schodowych wraz z remontem korytarza i toalety w budynku Urzędu Gminy w Gidlach	346 950,00	346 950,00	0,00
U6. Aktywny ja	550 000,00	550 000,00	0,00
U7. Równamy w górę	450 000,00	450 000,00	0,00
U8. Piknik sportowo-rodzinny	360 000,00	360 000,00	0,00
U9. Rewaloryzacja parku w Gidlach	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00
U10. Zagospodarowanie centrum Pławna	500 000,00	500 000,00	0,00
U11. Modernizacja dróg i parkingów na obszarze rewitalizacji	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00
U12. Utworzenie miejsca wypoczynku dla mieszkańców gminy Gidle.	10 000 000,00	10 000 000,00	0,00

III.3. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji

Ustawodawca wyraźnie określił, z jakich etapów powinien się składać proces konsultacji społecznych w ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji. Przepisy prawa wskazują szeroki (minimalny) wachlarz możliwych do wykorzystania metod zaangażowania mieszkańców w proces przygotowywania dokumentu. Pracując nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Gidle, spełniono wszystkie minimalne wymagania co do form partycypacji społecznej, rozszerzając je również o dodatkowe przedsięwzięcia.

III.3.1. Partycypacja społeczna na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji

Rozpoczynając prace na dokumentem na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Gminy w Gidlach dodano nową zakładkę „Rewitalizacja”. Została ona wykorzystana jako miejsce, gdzie zamieszczano informacje o podjętych w ramach tego procesu działaniach. Jednocześnie publikowano je również w zakładce „Aktualności”, by ułatwić dotarcie do nich i zwiększyć prawdopodobieństwo znalezienia ich przez mieszkańców. Należy jednocześnie zaznaczyć, że wzmianki o kolejnych etapach prac nad GPR oraz zaproszenia na spotkania konsultacyjne regularnie pojawiały się na profilu gminy na portalu społecznościowym Facebook. Jest to oficjalny kanał komunikacji gminy z mieszkańcami, posiadający szerokie grono odbiorców. O rozpoczęciu prac nad programem oraz o założeniach dotyczących całego przedsięwzięcia zostali również poinformowani sołtysi.

Pierwszym krokiem rozpoczynającym cały proces było zorganizowanie spotkań z wybranymi pracownikami Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych. Wytypowane osoby

posiadają wiedzę specjalistyczną, istotną w kontekście przygotowania dokumentu, z tego względu stworzyły nieformalny zespół pracujący nad założeniami GPR. Rozmowy dotyczyły szeroko pojętych problemów społecznych występujących na terenie gminy oraz ich przestrzennej koncentracji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji projekt uchwały Rady Gminy w Gidlach w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji został poddany konsultacjom społecznym w dniach 13 października - 12 listopada 2022 r. (zgodnie z obwieszczeniem Wójta Gminy Gidle z dnia 5 października 2022 r.). Konsultacje społeczne służyły zapewnieniu udziału wszystkim zainteresowanym mieszkańcom w procesie przygotowania dokumentu, a w szczególności - wymianie wiedzy i informacji oraz poznaniu opinii w sprawie propozycji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Gidle. Zarówno sposób podania informacji o konsultacjach do publicznej wiadomości, jak i metody ich przeprowadzenie zostały tak dobrane, by zapewnić jak najszerszą partycypację społeczną. Zaproszenie do wzięcia w nich udziału umieszczono:

- na oficjalnej stronie internetowej gminy w zakładce „Rewitalizacja” oraz kilka dni przed spotkaniami - w zakładce „Aktualności”,
- na stronie Biuletynu Informacji Publicznej gminy - zakładka „konsultacje społeczne”,
- w sposób zwyczajowo przyjęty, na tablicy informacyjnej zlokalizowanej w Urzędzie Gminy w Gidlach,
- na profilu gminy w portalu społecznościowym Facebook.

Konsultacje prowadzono z wykorzystaniem wielu metod, starając się zaktywizować mieszkańców z różnych grup wiekowych i zawodowych. Zbierano uwagi w postaci elektronicznej za pomocą edytowalnego formularza dostępnego na stronie internetowej Urzędu Gminy oraz poczty internetowej - na adres sekretariat@gidle.pl. Równocześnie uwagi zbierano w wersji papierowej za pomocą formularza dostępnego na stronach Urzędu Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, a także w siedzibie Urzędu (Biuro Obsługi Klienta). Formularze można było składać drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy w Gidlach, ul. Pławińska 22, 97-540 Gidle lub drogą elektroniczną (w postaci skanu) na adres: sekretariat@gidle.pl. Uwagi ustne można było zgłaszać, dzwoniąc pod udostępniony numer telefonu, od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 - 10.00 oraz w soboty w godz. 13.00 - 15.00. Ponadto 25 października 2022 r. w Urzędzie Gminy odbyło się spotkanie poświęcone propozycji wyznaczenia obszarów zdegradowanego i rewitalizacji na terenie gminy Gidle. Wszystkim zainteresowanym w ramach ww. procesu udostępniono w wersji papierowej (w Urząd Gminy w Gidlach - Biuro Obsługi Klienta) i elektronicznej (na stronie internetowej urzędu) następujące materiały:

- projekt uchwały Rady Gminy w Gidlach w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- uzasadnienie projektu uchwały (tj. raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru zdegradowanego na terenie gminy Gidle i rekomendowanego do rewitalizacji),
- mapę określającą granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,

- formularz do zgłaszania uwag.

Dokładny opis procesu konsultacji społecznych zawiera „Raport z konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy w Gidlach o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy". Został on opublikowany po przeprowadzeniu całego procesu w gminnym Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Konsultacje społeczne".

Po przyjęciu przez Radę Gminy w Gidlach uchwały nr LXII/366/2022 z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, zespół opracowujący dokument przeszedł do kolejnego etapu prac.

Rada Gminy w Gidlach podjęła uchwały nr LXVII/396/23 z dnia 28 marca 2023r. w sprawie przystąpienia do opracowania „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Gidle na lata 2023-2032". Na tej podstawie Wójt Gminy Gidle wydał do publicznej wiadomości obwieszczenie z dnia 6 kwietnia 2023 r. z informacją o przestrzennym kształcie wyznaczonego obszaru rewitalizacji oraz o przystąpieniu przez gminę do opracowania programu rewitalizacji.

W dalszej kolejności, w celu lepszego dostosowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych do potrzeb mieszkańców, zachęcano wszystkich interesariuszy do złożenia fiszek z propozycjami przedsięwzięć, które należałoby zrealizować dla poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji. Informacja o takiej możliwości została rozpowszechniona tymi samymi kanałami, jak podczas konsultacji społecznych, a dodatkowo zawarto ją w ogłoszeniu opublikowanym w prasie lokalnej – Gazeta Radomszczańska. Wzór fiszki udostępniono do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej gminy oraz w wersji papierowej w Urzędzie Gminy. Zbieranie projektów trwało trzy tygodnie i można je było wysłać na adres mailowy: sekretariat@gidle.pl, złożyć osobiście lub listownie w Urzędzie Gminy. W ten sposób udało się zebrać kilkanaście propozycji.

Dodatkowo zespół opracowujący dokument wraz z pracownikiem Urzędu Gminy przeprowadził wizję lokalną na obu podobszarach rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc, które szczególnie wymagają koncentracji działań rewitalizacyjnych lub posiadają potencjał możliwy do wykorzystania. Podczas tego wyjazdu przeprowadzono również rozmowy z sołtysami i mieszkańcami tych terenów.

Projekt GPR został poddany konsultacjom społecznym w dniach 18 września - 17 października 2023 r. (zgodnie z obwieszczeniem Wójta Gminy Gidle z dnia 11 września 2023 r.). Informowanie o konsultacjach i metody ich przeprowadzenie zapewniały jak największy udział interesariuszy w procesie. Podobnie jak poprzednio, zaproszenie do wzięcia w nich udziału umieszczono:

- na oficjalnej stronie internetowej gminy w zakładce „Rewitalizacja” oraz w zakładce „Aktualności”,
- na stronie Biuletynu Informacji Publicznej gminy - zakładka „konsultacje społeczne”,
- w sposób zwyczajowo przyjęty, na tablicy informacyjnej zlokalizowanej w Urzędzie Gminy w Gidlach,
- na profilu gminy w portalu społecznościowym Facebook.

Zbierano uwagi w postaci elektronicznej za pomocą edytowalnego formularza dostępnego na stronie internetowej Urzędu Gminy oraz poczty internetowej - na adres sekretariat@gidle.pl. Równocześnie uwagi zbierano w wersji papierowej za pomocą formularza dostępnego na stronach Urzędu Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, a także w siedzibie Urzędu (Biuro Obsługi Klienta). Formularze można było składać drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy w Gidlach, ul. Pławińska 22, 97-540 Gidle, za pośrednictwem skrzynki ePUAP oraz drogą elektroniczną (w postaci skanu) na adres: sekretariat@gidle.pl. Uwagi ustne można było zgłaszać, dzwoniąc pod udostępniony numer telefonu, od poniedziałku do piątku w godz. 8.00

- 10.00 oraz w soboty w godz. 13.00 - 15.00. Ponadto 5 października 2023 r. w Urzędzie Gminy odbyło się spotkanie otwarte. Dokładny opis procesu konsultacji społecznych zawiera raport, opublikowany w gminnym Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Konsultacje społeczne" oraz na stronie internetowej gminy w zakładce „Rewitalizacja".

III.3.2. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji

Informacje na temat etapów realizacji procesu rewitalizacji będą przekazywane szerokiej rzeszy interesariuszy przy wykorzystaniu różnorodnych metod komunikacji. Utrzymana zostanie zakładka na oficjalnej stronie internetowej gminy, w której zamieszczane będą bieżące informacje o rewitalizacji, w tym realizowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych czy sprawozdania z realizacji Programu.

Ze względu na to, że metody konsultacji społecznych zastosowane na etapie podejmowania uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji okazały się skuteczne, będą stosowane także w trakcie procesu wdrażania zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji. Przede wszystkim na podobszarach rewitalizacji w miarę potrzeb będą organizowane spotkania z mieszkańcami, poświęcone zarówno informacjom o postępie prac, jak i poszukiwaniu partnerów społecznych czy prywatnych, którzy mogą się włączyć w realizację projektów. Spotkania te pozwolą również zbierać opinie na temat procesu rewitalizacji.

Zinstytucjonalizowaną formą współdecydowania i zaangażowania interesariuszy w proces rewitalizacji będzie Komitet Rewitalizacji (KR). KR stworzony zostanie uchwałą Rady Gminy Gidle, która określi zasady powoływania członków i funkcjonowania tego ciała. Zastrzega się, że przynajmniej ⅓ składu Komitetu powinna stanowić reprezentację strony społecznej. Proponowany organ będzie zbierał się przynajmniej raz w roku, by przygotować roczny raport z postępu prac związanych z wdrażaniem Programu Rewitalizacji.

III.4. System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji

Aparat urzędniczy gminy Gidle nie jest rozbudowany, przez co trudno obciążyć jedną wybraną komórkę organizacyjną zadaniami związanymi z wdrażaniem zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji. Za zarządzanie - koordynację i zapewnienie spójności procesu odpowiada Wójt Gminy Gidle, natomiast w jego imieniu kompetencje te realizować będzie referat odpowiedzialny za rewitalizację zgodnie z regulaminem organizacyjnym (na etapie opracowywania GPR - Referat Inwestycji i Zamówień Publicznych). Osoby te będą zarówno inicjowały realizację poszczególnych przedsięwzięć, jak i zbierały informacje o poziomie ich realizacji. W tym celu przewiduje się możliwość organizowania, przynajmniej raz na pół roku, spotkań kierownictwa komórek merytorycznych oraz jednostek organizacyjnych. Podczas takich zebrań będzie można wymieniać się informacjami o podejmowanych działaniach, wspierać się w ich realizacji, a także wypracowywać rozwiązania zapewniające ich większą efektywność.

Ponadto na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych niezbędna będzie współpraca i dokonywanie uzgodnień z różnymi instytucjami. Przykładem może być prowadzenie prac remontowych i modernizacyjnych na obiektach zabytkowych.

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji realizowane więc będzie w ramach zadań i obowiązków pracowników Urzędu Gminy w Gidlach na podstawie zaktualizowanego Regulaminu Organizacyjnego, który określa kompetencje i zadania poszczególnych komórek organizacyjnych. Nie będzie ono generowało dodatkowych kosztów, gdyż nawet funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji nie wiąże się z ich ponoszeniem - uczestnictwo w pracach tego ciała ma charakter społeczny. Ponadto gmina Gidle posiada doświadczenie w zarządzaniu procesem rewitalizacji zdobyte podczas realizacji „Programu Rewitalizacji dla Gminy Gidle na lata 2017 - 2023". Przyjęty w nim system zarządzania, opierający się na współuczestnictwie szerokiej grupy interesariuszy, pozwolił wypracować stosowne narzędzia i zasady pracy przy realizacji tak skomplikowanej materii, jaką są procesy rewitalizacji. Przyczyniło się to także do zwiększenia stopnia akceptacji społecznej mieszkańców wobec rewitalizacji.

Podczas przeprowadzania prac związanych z przygotowaniem Programu Rewitalizacji duży nacisk położono na aspekt zaangażowania mieszkańców w ten proces. Dzięki szerokiej partycypacji społecznej, mieszkańcy rozumieją zasadność tworzenia takich dokumentów, angażują się w proces wypracowywania ich zapisów, a następnie w ich realizację. Należy zaznaczyć, że w dotychczasowe działania zaangażowali się mieszkańcy, lokalni przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji kościelnych oraz pracownicy administracji samorządowej. Osoby te uczestniczyły w konsultacjach społecznych oraz zgłaszały pomysły na przedsięwzięcia rewitalizacyjne, z których część będą realizować w oparciu o środki własne i zewnętrzne. Dlatego Komitet Rewitalizacji będzie niejako utrwaleniem formalnym tego zaangażowania. Dokładne zasady powoływania i funkcjonowania Komitetu określi stosowna uchwała Rady Gminy w Gidlach. Ponieważ jego rola będzie w Gminie bardzo szeroka, a co do zasady koncentruje się on na projektach i przedsięwzięciach rewitalizacyjnych wpisanych do Programu Rewitalizacji oraz realizowanych na obszarze rewitalizacji, niezbędne będzie dokładne rozważne planu prac. W tym celu można tworzyć grupy robocze lub zapraszać dodatkowe osoby, przede wszystkim kierowników jednostek organizacyjnych gminy, komórek merytorycznych Urzędu Gminy, sołtysów, radnych, przedstawicieli organizacji pozarządowych, itp., działających na terenie gminy.

W składzie proponowanego Komitetu przedstawiciele strony społecznej stanowić będą minimum ⅓ składu. Ciało to powinno odbywać posiedzenia co najmniej raz w roku, zaś jego pracami będzie kierował Wójt Gminy Gidle lub osoba przez niego wskazana. Tryb i szczegółowe zasady przebiegu pracy ustalą wspólnie jego członkowie. Podstawowym efektem działalności KR będzie, przygotowywany do końca marca każdego roku, raport z postępów we wdrażaniu zapisów GPR w roku wcześniejszym. Opracowanie to powinno uwzględniać ewentualne bariery w realizacji zadań rewitalizacyjnych, przyczyny ich

wystąpienia oraz propozycje środków zaradczych, zgodnie z Kartą monitoringu, o której mowa w rozdziale III.5. Po przyjęciu raportu przez KR będzie on przekazywany do wiadomości radnym oraz publikowany na stronach internetowych gminy.

Wszystkie uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji zadania obejmują cały horyzont jego obowiązywania, tj. do 2032 r. Istotne jest, że większość z przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie realizowanych w długim okresie, wykraczającym poza roczną perspektywę. Dodatkowo przedsięwzięcia te będą realizowane etapami, co ma oczywiście związek z możliwościami budżetowymi (należy tu bowiem zaznaczyć, że nawet w przypadku pozyskania dofinansowania zewnętrznego, niezbędne będzie zapewnienie wkładu własnego).

Tab. 23 Harmonogram wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
P1										
P2										
P3										
U1										
U2										
U3										
U4										
U5										
U6										
U7										
U8										
U9										
U10										
U11										
U12										

Źródło: opracowanie własne.

III.5. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

Monitoring to proces ciągły, dzięki czemu pozwala na sprawne i szybkie reagowanie na okoliczności utrudniające właściwą realizację Gminnego Programu Rewitalizacji bądź też sprzyjające jego realizacji (jak pojawienie się nowych źródeł finansowania). Obejmuje on przede wszystkim analizę stopnia realizacji zaplanowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Służyć temu będzie Karta monitoringu, która w usystematyzowany sposób pozwoli na ustalenie postęp prac związanych ze wdrożeniem poszczególnych przedsięwzięć (zarówno z listy podstawowej, jak i uzupełniającej). Karta będzie również bardzo przydatnym narzędziem, pozwalającym całościowo spojrzeć na proces wdrażania Programu Rewitalizacji. W szczególności dotyczy to wyróżnienia tych przedsięwzięć, których poziom zaawansowania nie jest dostateczny i w związku z tym wymagać będą one szczególnej uwagi. Dane niezbędne do realizacji monitoringu będą dostarczały komórki merytoryczne i jednostki organizacyjne gminy, ewentualnie - w sytuacji współpracy z innymi podmiotami (gospodarczymi, społecznymi, itp.) - podmioty zewnętrzne. Wnioski zawarte w raporcie monitoringowym

powinny zostać uwzględnione w Raporcie o stanie gminy, przygotowywanym corocznie w celu uzyskania przez Wójta wotum zaufania.

Tab. 24 Karta monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji.

	Podjęte działania	Planowany okres zakończenia	Poziom zaawansowania prac [%]	Zidentyfikowane problemy	Planowane/ podjęte działania naprawcze
P1					
P2					
P3					
U1					
…					
U12					

Źródło: opracowanie własne.

Ponadto raz na 3 lata realizowana będzie ocena skuteczności Gminnego Programu Rewitalizacji, odnosząca się także do sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej na obszarze rewitalizacji. Ocena ta będzie dokonywana z wykorzystaniem wskaźników analizowanych na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Pozwoli ona wychwycić tendencje i zmiany zachodzące na tym obszarze, a przez to także uzupełniać lub zmieniać katalog projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Realizacja procesu rewitalizacji ma docelowo przełożyć się na osiągnięcie następujących zmian na obszarze rewitalizacji (w kontekście wskaźników, stanowiących podstawę jego wyznaczenia):

Tab. 25 Wskaźniki służące ewaluacji skuteczności procesu rewitalizacji w gminie Gidle.

Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji 2021 r.	Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji 2032 r.	Kierunek zmiany
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	25,38	27,29	↑[20]
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogóle mieszkańców [%]	2,64	2,60	↓

[20] Ze względu na fakt, iż starzenie się społeczeństwa jest trendem ogólnopolskim, a nawet ogólnoeuropejskim, przewiduje się dalszy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Jednak w stosunku do poprzednich lat istnieje możliwość zahamowania tempa wzrostu głównie dzięki poprawie przede wszystkim sytuacji społeczno-ekonomicznej na obszarze rewitalizacji, pozwalającej na zwiększenie liczby nowych, w tym młodszych mieszkańców.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogóle mieszkańców w wieku produkcyjnym [%]	4,49	4,44	↓
Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	52,63	17,65	↓
Udział bezrobotnych po 50. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	55,26	26,47	↓
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	27,12	13,76	↓
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	14,60	7,65	↓
Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	12,52	6,12	↓
Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	24,34	16,82	↓
Średnie wyniki uczniów na egzaminie ósmoklasisty [%]	59,28	62,00	↑
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	124,48	170,49	↑
Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej	0,89	0,97	↑
Udział długości dróg gruntowych w jednostce do ogółu dróg gruntowych [%]	0,00	0,00	↔
Powierzchnia urządzonych terenów zielonych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców [ha]	2,54	3,13	↑
Udział budynków w CBEB, w których wykazano użytkowanie źródła ciepła na paliwa stałe [%]	65,96	52,77	↓
Udział obiektów zabytkowych w ogólnej liczbie budynków [%]	64,38	64,38	↔

Źródło: opracowanie własne.

Każde sprawozdanie (zarówno z monitoringu rocznego, jak i oceny dokonywanej w cyklu trzyletnim) będzie opiniowane przez Komitet Rewitalizacji. W efekcie analiz uzasadnione może się okazać korygowanie zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji. Propozycja zmian powinna być przedstawiona, przedyskutowana i zaakceptowana przez jak najszersze grono społeczności zamieszkującej obszar rewitalizacji. Aktualizacja GPR związana będzie z przeprowadzeniem pełnej procedury konsultacji społecznych, zgodnie z ustawą o rewitalizacji. W przypadku wskazania konieczności zmiany, Wójt Gminy Gidle wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o zmianę GPR, przekazując Radzie także opinię KR. Gdy planowane zmiany dotyczyć będą projektów wskazanych na liście podstawowych projektów rewitalizacyjnych, Gminny Program Rewitalizacji wymagać będzie uzyskania opinii, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji oraz przeprowadzenia konsultacji społecznych zgodnie z tą ustawą. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy w Gidlach uchyli uchwałę w sprawie GPR w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta.

IV. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY

Niniejszy dokument pozostaje zgodny z innymi dokumentami strategicznymi gminy oraz na poziomie powiatu i województwa, co zostało przedstawione poniżej.

Zgodność ze Strategią Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025

Cel strategiczny 2 Rozwój infrastruktury technicznej w celu poprawy jakości życia mieszkańców gminy

Cel operacyjny 2: Poprawa stanu technicznego dróg

Zadanie strategiczne 1: Przebudowa i modernizacja sieci dróg gminnych

Cel operacyjny 3: rozbudowa infrastruktury okołodrogowej

Zadanie strategiczne 2: Budowa parkingów

Zadanie strategiczne 3: Budowa, przebudowa chodników

Zadanie strategiczne 7: Zastosowanie nowych rozwiązań w organizacji ruchu i oznakowaniu dróg gminnych

Cel operacyjny 6: Rewitalizacja w zakresie infrastruktury i przestrzeni publicznej w gminie Gidle

Zadanie operacyjne 1: Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych w poszczególnych miejscowościach gminy Gidle

Zadanie operacyjne 2: Rewitalizacja obszaru technicznego w zakresie umożliwiającym efektywne korzystanie z obiektów publicznych

Cel operacyjny 11: Stworzenie nowych i poprawa warunków funkcjonowania istniejących obiektów zdrowotnych i opiekuńczych

Zadanie strategiczne 2: Stworzenie atrakcyjnych warunków życia seniorów i osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie opieki dziennej, całodobowej i długoterminowej (np. Dom Seniora, baza rehabilitacyjno-rozrywkowa)

Zadanie strategiczne 3: Wdrożenie programu rewitalizacji społecznej skoncentrowanej na zapobieganiu patologiom i wykluczeniu społecznemu

Cel strategiczny 3 Wykorzystanie zasobów naturalnych w celu stworzenia warunków do rozwoju turystyki i kultury oraz zabezpieczenie trwałości dziedzictwa kulturowego

Cel operacyjny 1: rozwijanie i poprawa jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej

Zadanie strategiczne 1: Budowa zbiorników retencyjno-rekreacyjnych wraz z zagospodarowaniem przyległych terenów

Zadanie strategiczne 2: Zagospodarowanie cieków wodnych poprzez organizację rekreacji wodnej (przystanie i trasy kajakowe na Warcie i jej dopływach)

Zadanie strategiczne 4: Budowa i przebudowa obiektów związanych z obsługą turystyczną

Cel operacyjny 4: Wykorzystanie i ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego

Zadanie strategiczne 2: Pozyskiwanie środków na zabezpieczenie i renowację obiektów dziedzictwa kulturowego oraz ich otoczenia

Zgodność ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gidle na lata 2018-2023

Cel strategiczny 1. Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym

Cele operacyjne

1. Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej.
2. Zwiększanie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej.

Kierunki działań:

- Wspieranie rozwoju działalności gospodarczej w gminie w obszarze kultury, turystyki i rekreacji, m.in. poprzez promowanie jej walorów oraz rozwijanie oferty i infrastruktury kulturalnej i turystycznej, w tym agroturystyki.
- Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego.
- Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).
- Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
- Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Cel strategiczny 2.Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie

Cele operacyjne

1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.
2. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
3. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.

- Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej spędzanie czasu wolnego oraz rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży, organizowanie wypoczynku.,

- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.
- Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
- Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez budowę i remont dróg gminnych, budowę chodników i ścieżek rowerowych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych, organizację dowozu dzieci do szkół.

Zgodność ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gidle

-kształtowanie przestrzeni publicznych, przy wykorzystaniu i ochronie historycznych układów urbanistycznych, sprzyjające wytwarzaniu więzi społecznych,
-przebudowa i rozbudowa istniejących dróg do parametrów określonych w przepisach odrębnych (droga krajowa klasy GP - główna ruchu przyspieszonego, drogi wojewódzkie klasy G - główne lub klasy Z - zbiorcze, drogi powiatowe klasy Z - zbiorcze, drogi gminne klasy L - lokalne lub D - dojazdowe), w tym wyposażenie dróg w chodniki, na przebiegu przez tereny zabudowane, zalecane jest wprowadzanie w pasach drogowych zieleni izolacyjnej,
-utrzymanie istniejących i budowa nowych parkingów (wyposażonych w urządzenia sanitarne), w lokalizacjach wskazanych w Studium (Gidle, Pławno, Ciężkowice),
-stosowanie ekologicznych źródeł ciepła do ogrzewania wszelkich obiektów, w tym z wykorzystaniem energii z biomasy, wierzby energetycznej, energii wiatrowej, wodnej, słonecznej, geotermalnej,
-przebudowa istniejących dróg gminnych, budowa chodników,
-przekształcenie i rehabilitacja przestrzeni publicznych (płyty rynków wraz z terenami przyległymi w miejscowości Gidle i Pławno).

Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkie 2030

Cel strategiczny 1. Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka
Cel operacyjny 1.2 Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego
Kierunek działań 1.2.3 Aktywizacja osób nieaktywnych zawodowo, w tym bezrobotnych
Kierunek działań 1.2.4 Rozwój kompetencji kluczowych
Cel strategiczny 2. Obywatelskie społeczeństwo równych szans
Cel operacyjny 1.2 Rozwój kapitału społecznego
Kierunek działań 2.1.1 Budowa zaufania społecznego, rozwijanie postaw społecznych i obywatelskich, promowanie wartości rodzinnych
Kierunek działań 2.1.4 Wzmacnianie tożsamości regionalnej i lokalnej

Cel operacyjny 2.3 Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego

Kierunek działań 2.3.1 Wsparcie dla rodzin i osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem

Cel operacyjny 3.1 Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska

Kierunek działań 3.1.1 Poprawa jakości powietrza

Cel operacyjny 3.2 Ochrona i kształtowanie krajobrazu

Kierunek działań 3.2.1 Ochrona wartości i kształtowanie dziedzictwa kulturowego

Kierunek działań 3.2.3 Rewaloryzowanie, poszerzanie i wzbogacanie przestrzeni o atrakcyjnie zaaranżowane tereny zieleni

V. ODNIESIENIE DO OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW PRAWA LOKALNEGO

V.1. Określenie zmian w uchwałach

Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie kodeksu cywilnego.

Nie przewiduje się konieczności zmian w uchwałach definiujących politykę mieszkaniową gminy, o których mowa w art. 21 ust 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji.

W związku faktem podjęcia decyzji o przygotowaniu uchwały rady gminy dotyczącej zasad powoływania i funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji w okresie 3 miesięcy od uchwalenia GPR, nie istnieje uchwała, o której mowa w art 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, a co za tym idzie - nie ma możliwości wprowadzenia zmian do jej treści. Natomiast w Gminnym Programie Rewitalizacji zawarto ogólne zapisy dotyczące kwestii powoływania i funkcjonowania KR, które będą uwzględnione w uchwale poświęconej powołaniu tego ciała.

V.2. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego[21]

Nie ma konieczności wprowadzania zmian wynikających z przyjęcia GPR i zaplanowanych w nim przedsięwzięć rewitalizacyjnych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku lokalizacji zadań U10 (działka 426/1 Pławno) i U12 (działka 146 Gidle) niezbędne jest nadanie w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gidle funkcji wynikających z zakresu planowanych przedsięwzięć.

Kierunki zmian przestrzennych stanowią Załącznik do GPR.

V.3. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji, w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewiduje się możliwość ustanowienia na 10 lat Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji. Ustanowienie Strefy oraz dokładny zakres jej regulacji - zgodnie z dyspozycją ustawy - będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Gminy w Gidlach.

[21] Odniesiono się do aktualnie obowiązującego studium, przyjętego uchwałą Nr XLII/198/10 Rady Gminy w Gidlach z dnia 4 listopada 2010 r. w sprawie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gidle.

V.4. Zapisy wynikające z art. 166 ust. 1 Prawo wodne

Na podstawie mapy zagrożenia powodziowego ustalono, że teren objęty GPR znajduje się:
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 10%,
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 1%,
- częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%,
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim,
- poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się m.in. gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji mogących zanieczyścić wody, jak również lokalizacji nowych cmentarzy. Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich może – w drodze decyzji – zwolnić od wymienionych wyżej zakazów, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód. Należy także na tych obszarach zapewnić swobodny przepływ wód powodziowych poprzez zakaz nowej zabudowy. Zagospodarowanie terenów znajdujących się na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią jest możliwe na podstawie przepisów odrębnych.

Spis tabel

Tab. 1 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy Gidle w 2021 r. [%]. 8
Tab. 2 Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Gidle w 2021 r. [%]. 9
Tab. 3 Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r. [%]. 9
Tab. 4 Udział osób bezrobotnych długotrwale w ogóle bezrobotnych w gminie Gidle w 2021 r. [%]. 10
Tab. 5 Udział osób bezrobotnych po 50. r.ż. w ogóle bezrobotnych w gminie Gidle w 2021 r. [%]. ... 10
Tab. 6 Korzystający z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r. 11
Tab. 7 Korzystający z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r. 12
Tab. 8 Korzystający z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r. 12
Tab. 9 Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone na 1000 mieszkańców w 2021 r. w gminie Gidle..... 13
Tab. 10 Wyniki egzaminu ósmoklasisty osiągnięte przez uczniów z poszczególnych miejscowości w gminie Gidle w 2021 r. [%]. 15
Tab. 11 Podmioty gospodarcze zarejestrowane w REGON na 1000 mieszkańców w latach 2017-2021 w gminie Gidle na tle województwa łódzkiego i powiatu radomszczańskiego. 16
Tab. 12 Podmioty gospodarcze w gminie Gidle na 1000 mieszkańców w 2021 r. 16
Tab. 13 Korzystający z instalacji technicznych w % ludności w gminie Gidle na tle powiatu radomszczańskiego i województwa łódzkiego w latach 2017-2020. 17
Tab. 14 Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej. 17
Tab. 15 Udział długości dróg nieutwardzonych w ogóle długości dróg gruntowych w gminie Gidle w 2021 r. [%]. 19
Tab. 16 Powierzchnia terenów zielonych na 1000 mieszkańców w gminie Gidle w 2021 r. [ha]. 19
Tab. 17 Udział budynków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie obiektów zabytkowych w gminie w 2021 r. [%]. 21
Tab. 18 Udział budynków opalanych paliwami stałymi (węgiel i węglopodobne) w ogóle budynków zgłoszonych do CEEB [%]. 22
Tab. 19 Zestawienie wskaźników dla gminy Gidle i obszaru zdegradowanego. 23
Tab. 20 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie Gidle 22
Tab. 21 Matryca spójności przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze podstawowym i uzupełniającym 49
Tab. 22 Matryca komplementarności przedsięwziąć rewitalizacyjnych z problemami i potencjałami obszaru rewitalizacji. 49
Tab. 23 Harmonogram wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. 58
Tab. 24 Karta monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji. 59
Tab. 25 Wskaźniki służące ewaluacji skuteczności procesu rewitalizacji w gminie Gidle. 59

Spis rysunków

Rys. 1 Mapa gminy Gidle. 6
Rys. 2 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ogóle ludności [%]. 7
Rys. 3 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w powiecie radomszczańskim w 2021 r. 15
Rys. 4 Zestawienie zabytków nieruchomych według gmin powiatu radomszczańskiego 20

Załącznik nr 1 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Załącznik nr 1 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszarów rewitalizacji

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI

GMINA GIDLE

0 0,5 1 1,5 KM

1:5000

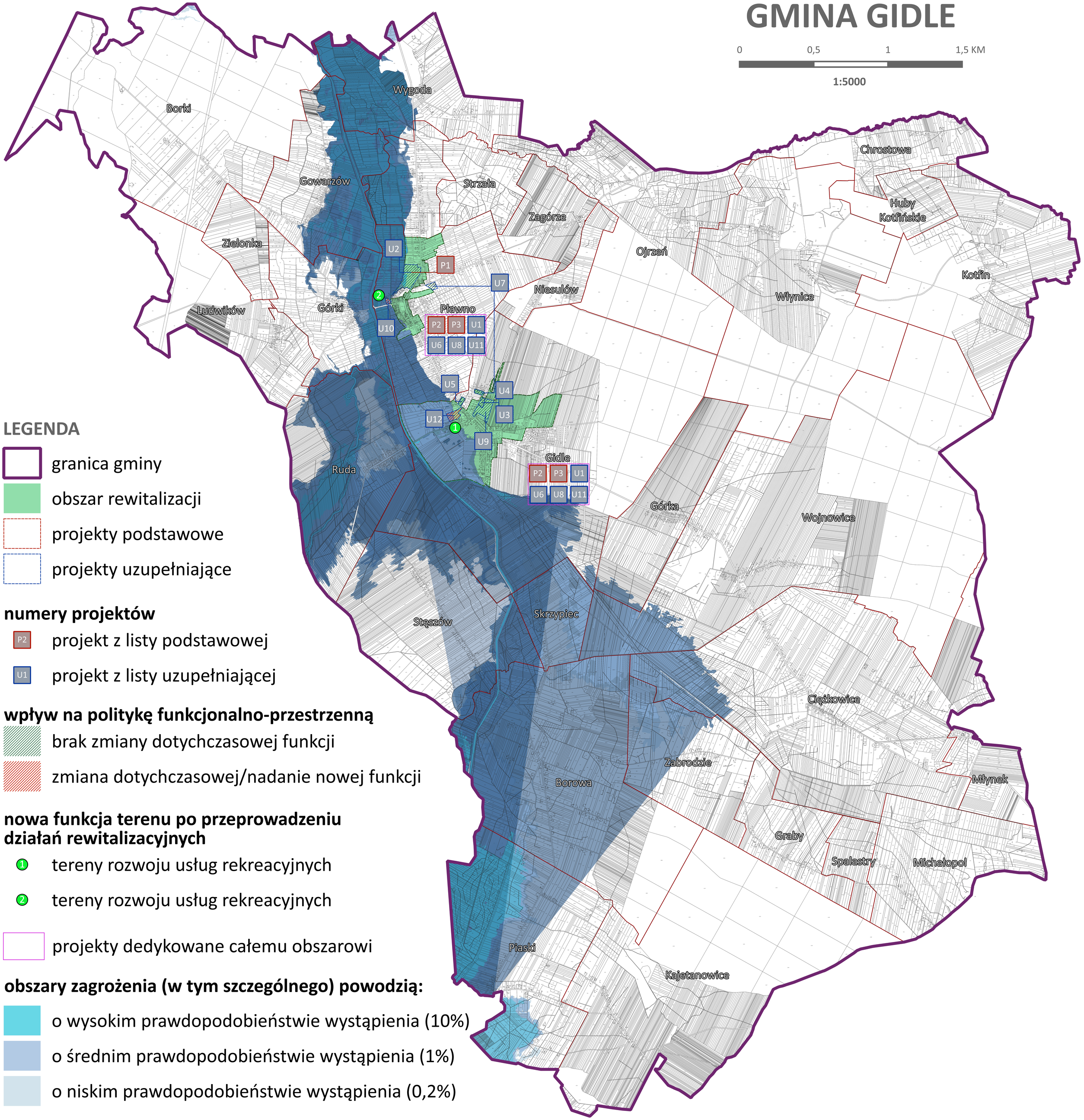

LEGENDA

- granica gminy
- obszar rewitalizacji
- projekty podstawowe
- projekty uzupełniające

numery projektów

- P2 projekt z listy podstawowej
- U1 projekt z listy uzupełniającej

wpływ na politykę funkcjonalno-przestrzenną

- brak zmiany dotychczasowej funkcji
- zmiana dotychczasowej/nadanie nowej funkcji

nowa funkcja terenu po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych

- 1 tereny rozwoju usług rekreacyjnych
- 2 tereny rozwoju usług rekreacyjnych

- projekty dedykowane całemu obszarowi

obszary zagrożenia (w tym szczególnego) powodzią:

- o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia (10%)
- o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia (1%)
- o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia (0,2%)

UZASADNIENIE

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Gidle na lata 2023 - 2032 programuje przedsięwzięcia prorozwojowe na obszarze rewitalizacji określonym w uchwale Nr LXII/366/22 Rady Gminy z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji zawiera następujące elementy, wynikające wprost z ustawy o rewitalizacji: szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na tym obszarze; opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych; opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji; cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk; opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych; mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych; szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych; opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu; system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji; określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego; określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji; wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania; wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, załącznik graficzny przedstawiający, podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji. Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji podlegał także opiniowaniu przez wymienione w ustawie o rewitalizacji podmioty. Dokument uzyskał pozytywne opinie: Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi jako zarządcy dróg wojewódzkich przebiegających przez obszar rewitalizacji, Wojewody Łódzkiego w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego, Zarządu Województwa Łódzkiego w zakresie zgodności z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi w zakresie form ochrony przyrody, Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskiego Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu w zakresie terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Ponadto opinie skierowano do: Starosty Powiatu Radomszczańskiego, Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Radomsku, Dyrektora Oddziału Gospodarowania Nieruchomościami Polskich Kolei Państwowych S.A., **Zakładu Linii Kolejowych PKP PLK S.A. w Łodzi,** Krajowego Zasobu Nieruchomości, Polskiej Spółki Gazownictwa S.A., Wojskowego Centrum Rekrutacji w Łodzi, Delegatury ABW, Orange Polska S.A, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi, **Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Łodzi,** Tauron Dystrybucja S.A. oraz Komisji Rozwoju Społeczno - Gospodarczego, Ochrony Środowiska i Rolnictwa Rady Gminy w Gidlach.

Zgodnie z art. 166 ust. 2 pkt.6) ustawy Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.) wystąpiono do Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskiego Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu o uzgodnienie dokumentu GPR i pismem numer PO.RPP.610.851.2023.PS z dnia 8 listopada 2023 r. otrzymano decyzję pozytywną.

Ostateczna wersja dokumentu zawiera uwagi zgłoszone w procesie opiniowania przez Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi. Pozostałe podmioty, do których Gmina skierowała się z wnioskiem o wydanie opinii odstąpiły od jej co -

zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy o rewitalizacji – uważa się za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu gminnego programu rewitalizacji lub przesłały opinie pozytywne przedstawienia.
Pismem z dnia 11 lipca 2023 r. RDOŚ w Łodzi poinformował, iż dla pojektu GPR nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a w konsekwencji nie podlega w tym zakresie opiniowaniu i uzgadnianiu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Przeprowadzono także proces konsultacji społecznych w terminie 18 września do 17 października 2023 roku, umożliwiając szeroki udział społeczeństwa.

W związku z tym, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.